

మెనపాటేమియ కమిషనువారి నివేదికము

హార్డింగ్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము.

హార్డింగ్ మొట్టమొదట ప్రభుత్వ సభయందు 1915 నెల 3వ తేది హార్డింగ్ ప్రభుత్వ మెనపాటేమియ కమిషను రిపోర్టును ప్రత్యుత్తరము చేసెను. ప్రత్యుత్తర మొనగ నీ నున నిలుచునదికి ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము హార్డింగ్ మొట్టమొదట ప్రజాసభాసభ్యులతోడ సభాభివక్షము చేసిరి.

“సాక్షులును నైపుణ్యముతో నిమగ్నులై నిజస్థితి తెల్లచేయు ప్రతిభాశక్తులను ఆచరణశాలియునగు న్యాయవాది కమిషనులో నుండకపోవలయు, కమిషనువారివద్ద వచ్చిన సాక్షులను పూర్తిగా ప్రకటింప వలెనగుటయు సంతాపకరము. సాక్షులనుండియు ప్రకటింప వలెనగుటయు హార్డింగ్ కమిషనులయందైనను ప్రజలకు వ్యతిరేకమునకు భిన్నమున నభిప్రాయములు కలిగియుండును. హిందూదేశము యుద్ధమునకు బలమగు యత్నముల నొనర్చుచున్నది, చేసిన కొలఁదనములను స్వచ్ఛందముగ చేయలేదనియు రిపోర్టులన సామాన్య మావులకు స్పష్టమగుచు, నిజస్థితి యందులకు భిన్నమని ప్రభుత్వము విశదమై యున్నది. హిందూదేశమున కరివాడువారి రిపోర్టును ప్రచురించిన యెడల, తామెన్నగు సాక్షులపరిత్యాగములను సహాయము ఇవ్వకుండు దేవులు హర్డింగ్ ప్రభుత్వము ప్రాందవులు తెలప వచ్చును. మెనపాటేమియ దండయాత్రను పూర్తిగా హిందూదేశము ప్రాప్తము, ఈజిప్టుకును ప్రకటించి న్యాయముల నడిచుండెను. కమిషన్ రిపోర్టు విషయమును గమనింపలేదు. ఈ ప్రదేశములకు నేల నంపుటతో హిందూదేశపు బాధారములు, సంకుచితమైన విషయమును కమిషనువారు పూర్తిగా మరచి పోయిరి.”

అనంతరము, నైపుణ్యముల గూర్చుటయును, నైపుణ్యమునందును, నికల్ను కమిటీవారి చేర్చిన హద్దును ఇండియావారితమువారు మించిన హార్డింగ్ ప్రభుత్వసభ వారికి రిజువుచేయ బూరి. ఏ ఆగస్టునకు నైపుణ్య విషయమున గాని, ఇండియా వారితముల బూరికాళి మాకోరి కలను తీరస్కరింపలేదని కమిషను వారే యంగీకరించి యున్నారు.

ఇంగ్లండుములను ఇండియా దేశమునకు యుద్ధసేన స్థాపించునను, ఎవరునెల ఆంగ్లదేశమున, రెండువేల పదివేల ధాన్యము నిపాయిలను హిందూదేశము పంపియన్నది. ఇంగ్లండు పనులెరిమిదేల నైపుణ్యము మాత్రము ఇండియా నుండి పంపబడినట్లు రిపోర్టులన తెలియచున్నది. టైటోరియలు నైపుణ్యము చేకూర్చు హిందూదేశ కక్షణముక్రింద పదునైదు వేల నైపుణ్యము మాత్రము పంపిండునను, భారతములను విశ్వసించిన వాడ నగుటచే, సామాన్య క్షేమమునకై, యిట్టి నైపుణ్యము, నడుచుచి హిందూదేశమును ప్రమాదస్థితి నుంచుచున్నది. భారతమును నావికాసముల భంగపరుపలేదని తెలియజేయు సమర్థతయే యున్నది.

“యుద్ధసభాసభాగ, నైపుణ్యమును స్వయము నుసామాన్య వారితమువారి చేతులచే యుద్ధక్షణమున నైపుణ్య ఇండియా వారితమువారు ధాన్యమును సురక్షించుచుండిరి. యుద్ధాంధ విషయములను, భారతమాత తన బలమునందును సామాన్యము కల్పించి, తక్షణమున తెల్లనైపుణ్యమున నెరిగి నాక్తి గాదు. ఆ సమయమున మెనపాటేమియ సమగ్రముక పోడి యుండకపోవుటచే ప్రాప్తదేశమున యుద్ధము జరుగవలెనను నొక్కతెలపు మాత్రమే ఇండియా వారితమువారి నావించి యుండెను. ఈ తెలపుతోడ వారెన్నోమొ సాక్షుల పరిత్యాగముల నొనర్చి యున్నారు. మెనపాటేమియలో యుద్ధము ప్రాంధ మైన వెనుక, హిందూదేశమునొక్క యాగ్రహము తీరమైనది. ఇదికలలో ప్రాప్తమునకు ప్రదేశములలోని యుద్ధమునకు తాను సహాయ మొనరించి పేదపడి యుండుటచేత తత్వోన్య సానము లెప్పుడు బాధపడిచెను. ఈ స్థితిలో ఇండియా దేశము యుద్ధకార్యాలయమున కొత్తిడి గలిగించెను. యుద్ధకార్యాలయమువారు ఇండియాదేశపు కోర్కెల కొన్నిటి మన్నించిరి. కొన్నిటి తీరస్కరించిరి.”

బాగ్దాదు వాది

జిడప హార్డింగ్ ప్రభుత్వ 1914, 1915 సం॥ వన ఇండియాలోని సరిహద్దు గాయులమును గువాటిని వివరించుచు బాగ్దాదునుట్టిడి నెత్తుకొనిరి. ఈ సందర్భమున 1915 సం॥

ఆగ్టోబరు 6వ తేది ఇండియా వారితమువారు ఛేబర్ల గారి కంపుకొనిన తంత్రవాదలో కొన్ని విషయములను హార్డింగ్ ప్రభుత్వ పొందుపరచెను. ఈ తంత్రవాద కమిషనువారి రిపోర్టు వివరింపబడలేదు. ప్రాప్తముండి మరయొకటివిజను భారతమునిపాయిలనుచ్చిన గాని సజ్జాను నిగ్గున గారు కుటునుదాటి పోకూడ దని నైపుణ్యవాద తెలియజేయుచున్నది. ఆదిముననే ఛేబర్ల గారికి పంపబడిన హార్డింగ్ తంత్రవాద యందలి కొన్ని యంశములను మాత్రమే కమిషను వారి రిపోర్టున నుదహరింపబడినది. ఈ తంత్రవాదము హార్డింగ్ ప్రభుత్వ బాగ్దాదును పట్టుట ప్రాముఖ్యమని యొత్తి పంపుచు యిటుల తెలియజేసెను:—యననెల నెడట నేతీయన నుపయోగించిన లాభమును నదియు మోదించి తీర్చుచుండు బాధ్యత సామాన్య వారితము వారి దగుటచే నిగ్గునకుల నిట వివరించు చుంటిని. గనుక నైపుణ్యములను సామాన్య వారితము వారును చేబర్ల గారును పంపింపవలెనని హార్డింగ్ ప్రభుత్వ తంత్రవాదము ముగించెను. సర్ బాచాంప్ డిఫ్ గారు కూడ తమ యభిప్రాయములతో నేర్పరించుచున్నట్లు మునాదు చేబర్ల గారికి మరయొక తంత్రవాద పంపబడెను. రిపోర్టున నీ తంత్రవాదల నేలపొందుపరచలేదు. బాగ్దాదు కక్షణమున కెంతైనా గావలయునని ఆగ్టోబరు 6వ తేది ఇండియావారి తంత్రవాద నిగ్గున గారికి తంత్రవాద నంపకపోయినచో, నైపుణ్యముల కుటుమొద్ద నైపుణ్యమునెరిగి, నిగ్గున గారి కిట్లు తెలితా ద్రగంపి, ఇండియావారి హార్డింగ్ ప్రభుత్వన కవికారకునకు తంత్రవాద మరయొకవారి నంపెను. “బాగ్దాదు నాక్రమించినందువలన విశేషమగు లాభమున్నదని మంత్రాంగము లెల్లచియున్నది. ఈ ప్రదేశము నాక్రమించుచున్నప్పుడు ప్రయాసమునకైన నోర్చి తగిన నేల నంపునలని ప్రాయము నొకడివిజను నైపుణ్య చాలదురాని ఇండియా మంత్రాంగ ప్రతిభని ప్రస్తావించెను. నిగ్గున గారి ప్రత్యుత్తరమునట్టి చూడ ముందుకు పోవుటతప్ప గత్యంతము లేట్లు స్పష్టించెను. గాలి పోలిలో యుద్ధ వ్యవస్థ నంపుటకొనుగ లేనటులగూడ తెలియచెప్పెను. మంత్రాంగమువారు బాగ్దాదును చాల ప్రాముఖ్యముగ నీక్షించుచుండిరి. గనుక నిగ్గున గారిని ముందుకు పోకుండనిర్ధించుటయు సముంజసమని హార్డింగ్ బాచాంపు గాలోచించిరి. గాని నిగ్గున గారికి నైపుణ్యముల నంపుట యగత్యమనియు, ఆ నైపుణ్యములు బాగ్దాదు పడిన, ఒక నెలలోపున నిగ్గున గారిని చేనలయుననియు వీరి రిపువురు నెక్కి చెప్పిరి.

పిమ్మట, 60 వేలమంది కురుమృగల కేంద్రీకరణమును గూర్చి ఇండియా మంత్రాంగ యంపిన ఆధికార తంత్రవాదా విషయము హార్డింగ్ ప్రభుత్వమునకు తెలుసను. తురుమ్మ నైపుణ్య తీర్చియ నమిచేయ బడవచ్చునని నిగ్గున గారికి తెలియజేయలేదు. ఇండియావారి మంత్రాంగ మంత్రాంగము విషయమున తీరున గంభీరమైనచో, లండనులోని యువోగ్గులే, నైపుణ్యమును అధికార రూపముగ నిగ్గున గారికి తెలియజేసి యుండవలెను.

వైద్యసహాయపు పేర్కొనుటలు.

వైద్యసహాయపు పేర్కొనుటలను గూర్చి హార్డింగ్ ప్రభుత్వము సమాధానముచెప్పెను. విజియండు విశేషముగ క్రెడ్ డిని కొనినయెడల, నైపుణ్య వారములయందు నిలిచియుండు అధికముగ జ్యోతియు కలుగ జేసికొనుచుండిన నిందస్థులగును. ఇట్టింద నిందక యుండవలెనను, వైద్యక్షణమున నా యొక్కల గది, కెడ్డియులేను. అధికార రిపోర్టులు జూచిన స్థితి కుటు చక్కగ నున్నవని తెలుసను. గాని వైద్యసహాయము లివయుగ నున్నవని కక్షాకర్ణి తెలియచెప్పెను. ఇట్టిక వారిలో మెకటి పొందుపడక యుండునపుడు నిజస్థితి గనుగ నుట ముఖ్యది. విశ్వాసము ప్రభుత్వముల పంపుటకు పూర్వమే, వైద్యసహాయస్థితి నభివృద్ధిపరచ ననేకమగు కట్టుదిట్టము లానర్పబడినది.

విశాలమై విశేషమగు జనసంఖ్యగల దేశమున పరిపాలించు బాధ్యత మిడపడియుండ, మూడువేలమైళ్ల దూరమున నున్న ప్రదేశములలోని వైద్యసహాయపు పేర్కొనుటలను స్వయముగ పరిశీలించ గాజుప్రతినిధి కవకాశ మెట్లు కలుగును? జనము నిగ్గున గారి పేరు వెట్టి వారికి తెలియకుండ చూపగురు తంత్రవాదమునందున సర్ బాచాంపుడేగాదు కలిగినకు తంత్రవాదము కూడ గాకొంది. రిపోర్టు ప్రయత్నమైన కురువాతేపు నటుక్రితమా తంత్రవాదము హార్డింగ్ ప్రభుత్వ చూడలేదు. తామిట్టి తంత్రవాదము పంపమనియు, అట్టి తంత్రవాదము పంపప్రాప్తమింప మనియు నివిషయమున హార్డింగ్ ప్రభుత్వమెను?

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘసమన్వయ గూర్చి లెవనోగ్గు ఆశాశ్రీయును గాదని హార్డింగ్ ప్రభుత్వ వక్కాణించెను.

సాక్షులు జరుగుచుండ హార్డింగ్ గారి రిపోర్టు ఈయన ప్రత్యేకపు రిపోర్టున తప్పిదిరించి నందులకు నైపుణ్యమును సభవారు గమనింప నింపవలసినదని హార్డింగ్ ప్రభుత్వ చెప్పెను. స్వయమయమును గూర్చి యిం య క ముచ్చటిం చెను. హార్డింగ్ ప్రభుత్వ 1915 సంవత్సరములందయు “ముక్కుచుసి” యనిపించుకొనకుండ, గౌరవ నిదానమై తన సార్వభౌముని గొలచుచుండెను. రాష్ట్రమునందలి యత్నముతో వ్యోగముల రెండిటి భరించెను ఇప్టుములేకపోయినను పారసేన విప్లవమును భావమున గాజుప్రతినిధి కాలమును వృధిజేయుట కొప్పుకొనెను. అసామాన్య మగు కష్టకాలమున, ఏకకార్య నిమగ్నమై తన విధ్యక్షమును నిగ్గునకే హార్డింగ్ ప్రభుత్వ నిరంతరము యత్నించెను. తన యత్నమున నీ మహానీయుడు ఫలము నొందకపోవచ్చును. గాని యిట్టి తీర్మానము నెనర్చుటకు పూర్వము కొన్ని విషయములను గమనింపవలయును. హిందూదేశపు యుద్ధ సహాయమును, దేశీయవ్యవస్థను పరిశీలించిన యనంతరము న నెట్టి తీర్మానమైన నొనర్పవలయును. ఈ తీర్మానముకొక ఆంగ్లేయులకే గాక, మ్రొందవులకు గూడ నామోదితమై యుండవలయును. దృఢము నీతియన నిరవియోగ్య హార్డింగ్ ప్రభుత్వమును విమర్శించ వలెను.

ప్రతిభాభిప్రాయములు.

తైము ప్రతి: యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— సభాభవ నము జనసంఖ్యలనుయొగ్గు. రిపోర్టులను ప్రజలకు కలిగిన యాత్రతయె యాసమృద్ధమునకు కారణము. హార్డింగ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగమున నూతనాశములు విశేషముగ లేవు. అయినను వీరి ప్రసంగము ప్రాముఖ్యమైయున్నది. ప్రజలును, హార్డింగ్ మొట్టమొదటములను తన తీర్మానమున వీరి ప్రసంగమును పరిగణించును. చచ్చ కవకాశమును వారితమువారి రిపుయండిరి. ముందువారమున నైపుణ్య జరుగవచ్చును. అంతకంటె కాల విలంబ న మొనర్చుట సమంజసము కాదు. శీతల శాసన స్వభావమును వారితమువారికను వ్యక్తీకరింప లేదనుట సత్యము. అయినను, న్యాయ ఉద్యోగులు, ప్రజాభిప్రాయములు మున్నగు సహాయముల వలన విషయమును శీఘ్రగలిసి తీర్మానింపవలెను. సాక్షులను ప్రచురింపవలసినదని కొందరు సభ్యులకొరి. గాని యుద్ధసమయముగాన యిట్టి ప్రకటనమున కకాశములేదు.

హిందూదేశము యుద్ధమున కొనర్చిన సహాయము మనను, తమ బాధ్యతయందు మెనపాటేమియ యాక్రమించిన స్థాన విషయమునను, హార్డింగ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము చాల ప్రాముఖ్యమైయున్నది. నైపుణ్యమున్నగు తమ బలమునందును వ్యవహరించిన యనంతరమున తాము మెనపాటేమియ వ్యవహారము జోరుకొనవలసినచెప్పెనను హార్డింగ్ ప్రభుత్వ వాదము ప్రభుత్వలకు సదభిప్రాయమును కలిగించెను. దేశీయమును నిబ్బందులనుగూర్చి వీరాసగినవృత్తాంతమునుగూడ సంగీకృతమైయున్నది. యుద్ధవిషయమున భారతీయులు చేసిన సంపూర్ణ సహాయములను తమ సహచరులకు లేని సౌకర్యమునుబడిసి హార్డింగ్ ప్రభుత్వ గారి పరిశీలనలో నిట్లు ప్రత్యుత్తర మొనగ గలిగిరి. కమిషనువారు మెనపాటేమియ విషయమున విమర్శించ నియమించ బడిగాన నీ రివర విషయములను విభులముగ చర్చించలేదను హార్డింగ్ గారివాదము సంగీకరింప జాలము. కమిషనువారి రిపోర్టు మొత్తము వై సరిగావుదయ తెలియదు తెల్లకుండెను హార్డింగ్ గారు వెట్టివునుగారి ప్రత్యేకపు రిపోర్టును విధాధార మొనర్చిరి. ప్రసంగము తుదిభాగమున నున్న యంశము లాదరప్రాత్రములై యున్నవి. ఆంగ్లేయలేగాక, తాము పరిపాలించిన మ్రొందవుల గూడ తమ ప్రభుత్వమును నిర్మించవలెనని వీరునియున్నారు. భారతీయుల కీయనయెడ ససాధారణ మగు గౌరవమున్నదని ఎర్రికును విదితమే. సందిగానగ్గు యందీ ప్రభుత్వవారి పాలించెను ఎంత కష్టసమయమున నైనను, ప్రజల యాదరము నీయనగోల్పవలెను. ప్రతినిధిత్వము చాలించుకొని స్వదేశమున కరుగు తరి మ్రొందవు లెట్టిసదభిప్రాయము వెలువరించి నదియుజగద్విఖ్యాతమైయున్నది. ఈ నైపుణ్యముల నేమరరాదు. హార్డింగ్ ప్రభుత్వ గర్హిత్వవారల వెక్కిరింప నీక్రింది తెరగునవిభజింపవచ్చును. నైపుణ్యలనమృతలసినదను మనలనుబలవంత పెట్టుచున్న వారికే తెగ. హార్డింగ్ ప్రభుత్వ నైపుణ్య విశ్వసించెను. విశ్వసించినందువలన ప్రమాదము మూడినది. మ్రొందవుల యాశయముల నెడ హార్డింగ్ ప్రభుత్వ సానుభూతిని జూపుచుండెనని గత సంవత్సరమున నా నాను విశేషముగ పొగడినవారు రెండవ తెగ.

హార్డింగ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగములన కమిషనువారి పర్యవసానముల కెట్టి భంగమును కలుగలేదనియు, హిందూదేశ నేవా విషయమున ప్రజాభిప్రాయమున కెట్టి సహాయమును వారి ప్రసంగ మొనర్పజాలదనియు మా యభిప్రాయమని మైముప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

మహాత్మ్య గంధిగారు

—:—:—

స్వచ్ఛ సేవ ప్రతిము.

దేశీయ వస్త్రధారణము

మహాత్మ్య గంధిగారు మోతిహరినండి పయనిస్తున్నప్పుడు కిలుల లేఖ వ్రాసిరి.

నేను చంపరానులో చేయుచున్న స్వల్ప సేవను గూర్చి మీరును ఇర్వియగారును వ్రాసిన వివరములకు ప్రత్యుత్తరమియ్యవలెను ఆకర్షణమును నేనింతవరకును బాగుగా నిర్వహింపగలిగితిని. నేనిప్పుడైన నా యాకర్షణమునకు వశమను కాలేదుగాని వివరములను సరిగ్గానే తెలియజేయునట్లు ఇర్వియగారు వ్రాయు సాహసించిన యొక విషయమునకు మాత్రము సమాధాన మియ్యవలసింది. వారు నేను ధరించువస్త్రములను గూర్చి వ్రాసిరి.

నేను పాశ్చాత్యవాగ్ధికతను చెందిన సామాన్యవారములను బాగుగ నెఱింగియుండుటలననే నాకు దేశీయవస్త్రములందు గౌరవము మొదలైంది. నేనిప్పుడు చాంపరానులో ధరించుచున్న వస్త్రములనే నేనుహిందూదేశమునందు నిరంతరమును ధరించుచున్నది ఇర్వియగారికి తెలుపజేయుచున్నాను. నాదేశీయములలో కొందరివలె నేను గూడ అతిస్వల్ప కాలము వ్యాధిస్థానములలో వాదించుచున్నాను తక్కిన వేళలందును కధివారురాష్ట్రీయభాగములందు అధిపాశ్చాత్యవస్త్రములను ధరించియుండిన మాటసత్యము. 21 సంవత్సరములకు పూర్వము నేను కధివారు వ్యాధిస్థానములందువాదించినపుడు నేనుధరించిన స్వదేశీవస్త్రములనే ధరించి యుంటిని.

నేనిప్పుడు నేతయును కర్మసాయమును వృత్తిగాచేసి కొని యుండుటచేతను స్వదేశీవస్త్రమును పూనియుండుటచేతను చేతితో వడకబడిన నూలు నుపయోగించి చేతితోనే నేను బడిన స్వదేశీబట్టలనే గాని ఇతరములను నిపుడు నుపయోగించుటలేదు. నేనును నావశ్యములను స్వయముగ బట్టలనేసి వానినే ఉపయోగించుచున్నాను. దైతులను వశపరుచుకొనుటకు నేను చంపరానులో ప్రత్యేకమీ బట్టలను ధరించుచుండిన ఇర్వియగారు వ్రాసిరి. జాతీయ వస్త్రములు దేశీయులకు చాల సహజములను అనుకూలములు నగుటచేతనే నేను వాని ధరించుచున్నాను. దేశీయ వస్త్రములు హిందూదేశపు శిష్టావస్థితికి బాగుగా ననుకూలించునవిగాను పారిశుధ్యమును కలిగించునవిగాను పనితనమునందును సౌమ్యత్వము నందును చతుక యందును ప్రపంచమునందును నగుటచేతనే నా జాతీయవాదము యున్నది. అట్టివస్త్రములను పరిత్యజించు దేశీయులు జాతికంఠకునదోష మొనరించినవారగుదురు. అట్లుపరిత్యజించి పాశ్చాత్యవస్త్రములను ధరించుట గౌరవ రాహిత్యమునకును మైద్యమునకును చిత్తశాస్త్రమునకును సూచకముగనున్నది. నిరర్థకముగ గర్వమును అధ్యుర్రవభ్రాంతియును అధ్యంతరములు గావించినచో ఈదేశము నందాండ్లయులు చిరకాలమునకు పూర్వమే దేశీయవస్త్రములను ధరించియుండును. నేను చంపరానులో తలపారలేమిందే తిరుగుచున్నానును అపిష్టము. నుత సంచంధములగు విషయములకే నేను పాదవస్త్రములను ధరించుటలేదు. అనకాళి మున్నంతవరకు పాదవస్త్రములను నడచుటయే ఆంగ్లవ్యవహారము.

వెనుక భాగవతంలో గౌరవసభ్యులుగానుండిన నాప్రియమిత్రులగు బాబూప్రజ్ఞాకోర ప్రసాదుగారు ఈరాష్ట్రీజనులందరను ధరించునట్టి భాష నేపరించుచున్నారు. పాదవస్త్రములను మానలేదు. ఇంటియందుగూడ పాదుకలను ధరించి నడుచుచుండుటలన వివరితముగ ధ్వని కలిగించుచున్నారు. నాలో వారికి నిరంతర సాహచర్యముండినను వారు పాశ్చాత్యవస్త్రములను వదలుట జకుంతును త్రోసి పుచ్చలేకుండునట్లున్నారు. అధికారములను మాడగోరువును పెంట్లమును బూట్లులను తొడుగుకొనియే వెళ్తారు. అందువలన తమకు చాలభాధగ నున్నది ఆయనయొప్పుకొని గాని వదలుటకు మాత్రము సాహసములేదు. భారతీయుల కధికసాందర్య సౌకర్య కరమును చాల స్వల్ప క్షయముతో కూడి నియునగు దేశీయ వస్త్రధారణములన న్యాయస్థానాధిపతు లధ్యంతరము కలిగింపనియు కక్షిదారులు పరిత్యజింపనియు నేనెంత చెప్పినను ఆయనబుద్ధిని మరలించుకొనజాలి యుండలేదు.

నన్నుగూర్చియు నామిత్రులను గూర్చియు వెళ్లు కథలను ఇర్వియగారు వింటిమని వ్రాసిరి - న మీరును ఇర్వియగారును అట్టికథలను విశ్వసించ వలదనియు దూష్యములును హానికరములును ప్రకటింపబడని స్వదేశాచార వ్యవహారములను

పరిత్యజించి నభారతీయులవై ధ్వజ మెత్తుటలో నాకు మీరు లోకపదధగుననియు నేను మిమ్ములను కోరెదను. నిరాధారములగు విషయములను పురస్కరించుకొని మిరిట్లా తేలిపింపసాగినచో నేను చంపరానులోనుండుట కలన నేవిషయమునకు హాని కలుగునని మీరును ఇర్వియగారును తలంచుచున్నారో ఆవిషయమునకు మీరలననే హానికలుగగలదని నేను మిమ్ములను హెచ్చరించుచున్నాను. ఇట్టిస్థితిగతులలో నేను నామిత్రులను సహకారులునగు వేలకొలది ఆండ్లయుల పక్షమున నొక రీతిని భారతీయులపక్షమున మరియొక రీతిని ప్రకటించియుండినచో వారందరును నన్ను విశ్వసించుట కంటికి విచేకకానట్లూ? మీరీ విషయమును విశ్వసించవలగును.

కార్తికేలు ప్రభువుగారు.

స్వదేశ వస్త్రధారణము.

అమృతబాబు పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది. కార్తికేలు ప్రభువుగారు బంగారాగవర్నురుగా కలకత్తాలోనున్న పురుగుండు వేసవిలో సొకనాడు మమ్ములను ప్రభుత్వమందిరమునకు పిలువనంపిరి. ఆనాడు మధికముగనుండెను. ప్రభువుగారు తత్కారణమున చాల నష్టమితముతో నుండిరి.

ప:— మీ శరీరము చెయ్యటతో దొప్పగొనగట్లున్నదే.

ప్ర:— అవును నేను ఉష్ణచుత్వశిక్షముగ నున్నది.

ప:— మేము భోజనములను మద తాలును ధరించుటలను మాకు శ్రమచాల తక్కువక నున్నట్లు ప్రభువులు గ్రహించి యుండురు. తాము గూడ నేల నిట్టి దుస్తులను ధరింపరాదు?

ప్ర:— (కర్మకర్షణముతో) మేము మందబుధులముగాన వివరణ భోజనములను మదతాలను ధరింపము.

అని ప్రభువు చెప్పెను. ఎండవేడిమికి మలమల మాకుటలైన పాశ్చాత్యులంగీకరింతురు గాని చాల దళసరిగలిగిన వనములను పరిత్యజించుటకు మాత్రము వారంగీకరింపరు. ఆమనానెమున్న గూనెలతో నధ్యంజన స్నానమొనరించుటలన చాల చల్లగా నుండునని ప్రభువుగారికి నేనెఱింగిందిమిగాని ఈ భోగము పాశ్చాత్యులకెన్నటికిగూడ లభించునదిగాదు. వారు కావినమునుధరించినవనిచేస్తూ నాచేయించుకొని యైలాభ్యంజనమొనరించుట నానకకతా నూడకముగాదను భ్రాంతియందున్నాను. గాన వారెన్నటికి నంగీకరింపరు. ఇట్లు పాశ్చాత్యులు మనదేశాన కారణధారితై పరిజనుల కగుపడినచో వారి వారస మంతయు నంతటితో నంతరించి ఇప్పుడు వారిని మానవాధికులనుగా భావించు భారతీయులు వారి నంతటినుండి తమవలెనే మానవ మామ్రులనుగా మానెదరని కొంద రాండ్లయులు నడివిరి.

మదరాసు మైదుపురతిక.

నేను గంధిగారు పాశ్చాత్య వస్త్రములను ధరించియుండగ నెన్నడును చూచియుండలేదు. భారతీయ వస్త్రములే చాలసౌఖ్య కరములుగాన భారతీయ వస్త్రములను ధరించుట విజ్ఞానసూచకము. భారతీయ వస్త్రములే భారతీయులకు తగినవి గంధిగారు చూచిన మొత్తమును సత్యమేగాని పాశ్చాత్యులు గౌరవనీయ భ్రాంతిచే భారతీయ వస్త్రములను ధరించుటలేకనుటలో మేము గంధిగారిలో నేకభవింపజాలము. గంధిగారు తమ జాతీయవస్త్రములనెట్లు ధరించుచున్నారో పాశ్చాత్యులును వారి జాతీయవస్త్రములనెట్లు ధరించుచున్నారు. ఉష్ణచుత్వముగా నున్న పురుగు భారతీయవస్త్రములను చాలసౌఖ్యనాయకములని పాశ్చాత్యులకును మేముగూడ తలంచుట సహజమే గాని చిన్న నాటనుండి అలవడిన పద్ధతి నతిక్రమించుట భారతీయులకు వలెనే ఆండ్లయులకు గూడ కష్టముగ నుండుట సహజము. అట్లైనచే కొందరు పాశ్చాత్యులే సాయంకాలమైన భోజనం తిత్తరీయమును ధరించి సమద్రుతిరమునందరింప సాగినచో వారి కున్నాదముకలిగినాయని తలంచువారు పురుషులు. నుత కారణములవలన కక్షిదేశలోని సాత్వేయము ఆర్థిక పాశ్చాత్యులు దేశీయ వస్త్రముల నెధరించెదరు గాని వారి కని చాల సౌఖ్యముగనున్నది తెలియుచున్నది.

కనిమనసు బాగుటక్కరుగారు.

“నేను భారతీయ వస్త్రములను పరిత్యజించి పాశ్చాత్య వస్త్రములను యగల ధరింపవలసినదనినచో నేను చాలవిచారమును పొందుదును. యైలాభ్యంజనమును పరిత్యజించుట చాల దుష్స్థితియగును.”

అని బూగుటక్కరుగారు నుడరిరి. ఇప్పుడువారికి జనరలు పదవిలభించుటచే వారు మరల పాశ్చాత్యవస్త్రములను ధరింపవలసిన ఆర్యకత కలిగినది. ఇప్పుడు వారిట్లభ్యంజన మొనర్చుచున్నారో తెలియదు.

చిల్కా స్త్రీమరు

65 శతములు దరిజేరుట.

(మా స్వకీయ విలేఖరి యొద్దనుండి)

బాధన జూలై 5 తేది.—స్త్రీమరులోని సాహగ్రీ తీసి వేయబడుచున్నది. తీగలేని తలలిసామానులు ఇంక ముఖ్యమయిన సాహగ్రీసి దరికి జేర్చిరి. స్త్రీమరులోని సరుకు కొద్దిగ వీయబడెను. మిగత సరుకు స్త్రీమరులో తడిసియున్నది. స్త్రీమరు ఒకవైపునకు వంగియుండుటచేతను సమద్రుతరంగముల నీరు లోన బడుటచేతను పనిచేయుటకు పీలుగులుగుట కష్టముగ నున్నది. స్త్రీమరునకు సహాయము జేయుటకు వేగొకస్త్రీమరు. కలకత్తానుండి బయలుదేరి వచ్చుచున్నది. నేటిసాయంకాల మిచ్చటికి వచ్చునని తెలియుచున్నది. మారుమంది కళాసులు గూడ కలకత్తానుండి పనిచేయుటవై విచ్చేయుచున్నారు నిన్నసాయంకాలము మెయిలులో మదరాసునుండి వెనిడెన్సీ పోవు ఆక్సినరుగారు విచ్చేసిరి. నేను జిల్లాకలక్టరుగారు విచారణనిమిత్తము వచ్చెదరు. ఉద్యోగస్థులు దినదినము వచ్చుచున్నార గాని తగినబగు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. మూడవంతు ప్యాసింజర్ల వారివారి స్వస్థానములకు జరిగి. అందు బంధువులను, స్నేహితులను, భవమును, వస్తువులను, పోగొట్టుకొనినవార నేరులుండిరి. స్వస్థలములకు బోవువారలకు నిన్నటినుండి రెయిలుచార్జీలు ఒత్త్యములు కంపెనీవారిచ్చుచున్నారు. నిన్నటిసాయంకాలము రైవులమునుండి 40 మైళ్లదూరములో నున్న వొంటూరుగ్రామమునకు 65 శతములు దరికి జేరినట్లు సహాదరుని గోల్పోయి శతములను వెదకుటవై బోయిన ఒకరివలన తెలిసి నది. కొందరి వద్ద భవమును, కొందరివద్ద వస్తువులు వచ్చుటచేతయు చున్నది. పోలీసువారు పంచాయితీచేసి శతములను కల్పించిరి. ఇంకఎన్ని శతములు దూరమున జేరినవి ప్రముఖ దరియగులవు. దరికి జేరిన శతములలో బాధ్యుగారుములో బోయిన 10 మంది జనులలో ఒకగుడు లేనందున దూరములో యింక ఎన్నియో చేరియుండునని తెలియుచున్నది. పీరిలో మదరాసు కాకినాడ విశాఖపట్నం, వైరా ప్రాంతములవాతే విశేష చంద్ర యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ప్యాసింజర్ల సాహగ్రీ దరికి జేరగ వారు వారు గుర్తించిన సాహగ్రీ నందజేసి మిగత సాహగ్రీ పోలీసువారును పేజిక్కిలుగారును గూత్ర పరచిరి. నిన్నుదరికి జేర్చిన సాహగ్రీలో పగులగొట్టిన ట్రంకులు పెట్టెలు అనేకములుండుటచే ఎంతభవము ఎన్ని వస్తువులు పోయినవో యూహించ శక్త్యముగాక యున్నది.

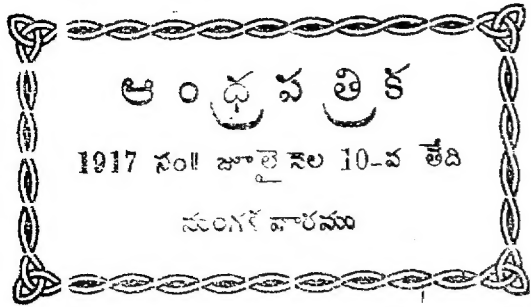
మదరాసునుండి బయలుదేరిన స్త్రీమరు రైవు రావైయున్నది. ప్యాసింజర్లను సరకును ఎగుమతి చేసికొని రంగూను పోవును.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ దళము

కలకత్తా, జూలై 6:—నేటి దినము సమాజేతమైన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు పెనేలునగలో విశ్వవిద్యాలయదళము సంగతిని గూర్చి చర్చింపబడెను. పాఠశాలలకు హాజరుగాని విద్యార్థులకు హిందూదేశ దొరతనమువారు కొన్ని సౌకర్యముల జేయవలసి యున్నదని వైసుభాస్కరుల గారు పలికిరి. క్రొత్త వైదిక నిబంధనల మూలమున ప్రత్యేక శిశ్వవిద్యాలయ వైదిక దళము నకు కొన్ని సౌకర్యములు చేయబడునని రాజప్రతినిధిగారు తెలిపిరి. కార్యమోచనము నాలోచింపుచు వైసుభాస్కరుల గారి క్రింది సంగతిని వివరించిరి. ప్రత్యేక హిందూదేశ కక్షకుల ప్రస్తుత చట్టముల ననుసరించి ఒకొక్కదళమున 250 మందికి తక్కువ యుండగూడదు. డబ్బులు కంపెనీదళ చట్టములప్రకార మొకొక్కదళమున 228 మందికి తక్కువ యుండగూడదు. ఇందు మొదటితరగతివారు దేశీయమునకే యుపయోగింపబడుదురు. రెండవతరగతివారు హిందూదేశమునందును దేశములందును గూడ పని చేయవలసియుండును.

ఈ యోచనము నాలోచించి తగిన వ్యవస్థలను నిజేరించుటకు ౪5 అనుతోష ముఖ్య్తగారి కలకత్తావి ప్రత్యేక సంఘము నియమింపబడెను.

బొంబాయి రాజధానినుండి హిందూదేశ రక్షకబలమున తరగోరువు యూరోపియను సెన్సనులో జూను 15-వ తేది దరికి 419 దళభాస్కరులు వచ్చెను. అందు బొంబాయి నగరమునుండి 419; పునానుండి 110; సింధునుండి 60 వచ్చెను. బొంబాయిలోనివిగాక దక్షిణభాగ్య ప్రదేశములనుండి 195 దళభాస్కరులు వచ్చుటెంతయు ప్రశంసనీయును.

కాండు తేబిలు పత్రిక:

హిందూ దేశపు భావిత్తి.

కాండు తేబిలు మండలి వ్యవస్థాంతరము కర్తవ్యము గారి ప్రసిద్ధి కెక్కిన లేఖచే హిందూ దేశమున వెల్లడియైనది. కర్తవ్యముగాను తమ లేఖలో హిందూ దేశమును నాగరికతలో మధ్యస్థానముగా బోల్చుటయు, ఇట్టి మోటుదేశములను నాగరికవంతము జేయుటకు వలసరాజ్యములు బ్రతుకుదేశముతో సమాన స్వాతంత్ర్యములను గలిగియుండ గోరుటయు, ఈ లేఖపై భారతీయులకు గలిగిన తీవ్ర రోషావేగమును, భారతీయుల కోపానలము సహించ నాలక కర్తవ్యముగాను తమ వాక్యములను కొంత వరకు సంతోషించు కొనుటయు మా పాఠకులకు దెలిసిన విషయమే. ఈ కథను గూర్చి యిప్పుడు తిరిగి విమర్శించుట యనవసరము. కాండు తేబిలు వారి ముఖ్యోద్దేశము వలసరాజ్యములు గూడ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపరిపాలనములో సమాన బాధ్యత వహించవలయునని గానించుచున్నది. ప్రస్తుత కాలమునందు, బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఈ బాధ్యతను వహించుచున్నది. మున్నందున ప్రతి స్వాతంత్ర్యభాగపు ప్రతినిధులును పార్లమెంటులో గూడ సామ్రాజ్య పరిపాలనా బాధ్యతను వహించెదరు. అట్టి పార్లమెంటు సామ్రాజ్యమున కంతకును నుత్తరవాదియై యుండుట సంభవించును. ఈ యాదర్శములనే నేడు మాకు జేరిన జూరునల చతుర్థ వార్షికపు కాండు తేబిలు సంచిక సామ్రాజ్యాంగవిధానమును వ్యాసమున తిరిగి వ్యక్తపరిచినది. ఈ యాదర్శముల సాధ్యసాధ్యములతో మన కెక్కువ దూరమే. ఇట్టి సంయుక్త రాజ్యాంగ విధాన మేర్పడినను ఏర్పడవచ్చును. ప్రస్తుత స్థితిగతులను గమనించిన ఈ యాదర్శ సాధ్యము అసాధ్యమనియు గానించుచున్నది. ఈస్థితియు చూపుట కాక ప్రవృత్తియుగ నున్నను, దానిని అనుభవములో తెచ్చుటలో చాల చిక్కులు గన్పట్టుచున్నవి. వలస రాజ్యము లొకడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుట లేదు. అనేక విషయములందు మాత్రమే దేశపు దయా భర్తయునై నాధారపడి యున్నవి. సామ్రాజ్య పరిపాలనములో సమాన బాధ్యత వహించుటకు మాత్రమే దేశముతో సమానమగు హక్కులు గలిగి యుండవలెను. ఒక యధినివేశ రాజ్యముతో బాటు వేరొక యధినివేశ రాజ్యము సమానాధివృత్తి జేసియుండలేదు. కాండు తేబిలువారి దృష్టిపథములో ఇంగ్లండు ప్రభువుచే పరిపాలింపబడుచున్న సింహళ ద్వీపము మొదలగు వలసదేశములు గన్పట్టుట లేదు. ఇది తక్కిన యధినివేశ రాజ్యములతో బాటు స్వతంత్రాధికారములను గలిగి యుండలేదు. ఇంతియగాక, బ్రిటిషు పార్లమెంటు తనహక్కుల నింతత్వరతో విరివైన ప్రగతియు జేయుటకు, బ్రిటిషు ప్రజలు సమ్మతించరు. నూతనముగ నేర్పడ నున్న పార్లమెంటులలో, ఎన్నిక లే సూత్రములపై జరుగవలెను? లండను నగరమున ఇంగ్లండు దేశమునకు ప్రత్యేక మహాసభయు, సామ్రాజ్యమునకు వేరుసభయు మొదలవలసి వచ్చును. ఎన్ని యిప్పుడు

ఉపాంప నీలులేని సందిగ్ధావస్థ ఘటించినపుడు, వలసరాజ్యముల ప్రతినిధులు దూరదేశముల నుండి యురుదెంచువరకు స్వేచ్ఛ చర్య జరుగకుండినచో, సామ్రాజ్యమున కిహయము వాటిల్లుదా? దేశానంతరముల గమనించి యే చర్య నైనను తక్షణమే జరిపినచో, ఈ మాతనాధికారులు న్యూనతగ భావించుట సహజము. అధినివేశ రాజ్యములతో నాలోచించుకుండ, సామ్రాజ్యములో ఇంగ్లండు విగిన దనియే, యీ రాజ్యములు గిరుక వహించి యున్నవి. ఒకవేళ, ఈ రాజ్యముల ప్రతినిధులు సామ్రాజ్యసభలో సంగీకరించిన విషయములను, ఆరాజ్యము లందలి ప్రత్యేక పార్లమెంటు సభలలోనే సభనా రంగీకరింపక పోయినను, కార్యక్రమమునకు భంగము వాటిల్లుట నిశ్చయము. అవసరమగు సమయములందు సామ్రాజ్య ప్రతినిధులు తమ దేశముయొక్క పూర్ణాభిప్రాయమును కనుగొని వెడలుటకు వ్యవధియుండదు. అందుచే సామ్రాజ్యము మొదలగు విషయ పరిస్థితులలో నిట్టి సంయుక్త పార్లమెంటు సభ వలన విశేష ప్రయోజనముండదు. ఈ సామ్రాజ్యసభ ఏకజను బాధ్యత వహించును? ఇందలి సభికులు తమ విధ్యుక్తములను క్రమముగ నిర్వహించక పోయినచో, వారిచే నట్టి పనుల జేయించు వారెవరు? ఇప్పుడన్ననో పార్లమెంటు కొలదియంది ఆంగ్ల ప్రజలకు జవాబుదారీ వహించుటచే, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి ప్రవర్తించుచున్నది. నూతనసామ్రాజ్యసభ యన్ననో దాదాపు ప్రపంచమున కంతకును తన చర్యలకు తరవాది యగుటచే, నే దేశీయులకు దీనిపై తగిన యధికారము వహించుటకు సాధ్యపడదు. అందుచే ఈ సభ నిగంకు శాధికారమును వహించుట నిశ్చయము.

ఈ విషయము తెలుసుకొనున, హిందూ దేశపు స్థానమును మాతనాధికార వాంఛనములు నిర్ణయింపలేదు. అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు హిందూ దేశమునకు స్వతంత్రాధికార మొసగి, వారితో, సమానమగు స్థానమును సామ్రాజ్య ప్రతినిధి సభలో ప్రసాదించిన గాని, నూతన మార్పులచే హిందూ దేశమున కావంత యును లాభము లేదు. అధినివేశ రాజ్యములకు మోదపు లన్న ఎక్కి పరిపూర్ణకూతుమో, దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల ముప్పిణిచేతనే చేబట్టె మగుచున్నది. ఇదివరకు మన మొకలను ఇంగ్లండునకు మాత్రమే విన్నవించుకొనుచున్నారము. మన దేశీయుల స్వచ్ఛందేనే మయిలబడుమని యూహించు కనడా, దక్షిణాఫ్రికా, న్యూజిలాండు, ఆస్ట్రేలియా, రాజ్యములు గూడ మనలను పరిపాలింప మొదలిసిన యెడల, మొదల భర్తల యధికారముచే యిడుమలబడు సతియొక్క దురవస్థ సామ్యమున హిందూ దేశస్థి కడు దుర్భరమగును. అందుచే కాండు తేబిలు వారు గోరు మార్పులు జరుగక ముందే, హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించుట సామ్రాజ్య సాభాగ్యమున కత్యవసరము. ఇటీవల లండను నగరమున జరిగిన సామ్రాజ్య సామ్రాజ్య సభలయందలి రెండు శాసములను కాండు తేబిలు పత్రిక ప్రేరించుచున్నది. మొదటి శాసనము ఆ సభా తీర్మానములలో వలస రాజ్యములకు సామ్రాజ్య విషయములలో సమాన జెప్పు నధికారమునుమాత్రమే యిచ్చిరటగాని, ఈ విషయములను పరిష్కరించుట కధికార మిచ్చు లేదు! అందుచే, మాత్రమే దేశముతో బాటు సమానాధికార మొసగలేదని ఈ పత్రిక చింతించుచున్నది. రెండవ శాసన మెట్టి యన, సామ్రాజ్య విధానమును కొనసాగించు మంత్రులు సామ్రాజ్య ధి నిర్దేశములవారి కుత్తరవాదులు గాకపోవుట.

ఈరెండు స్వాతంత్ర్యములను ప్రసాదించక పోయిన యెడల, ప్రస్తుత సామ్రాజ్యము స్వతంత్రాధికారములు గల రాజ్యసమూహముగా మున్నందున పరిణమించును గాని, సంయుక్త సామ్రాజ్యముగ నుండదని ఈ పత్రిక బెదరించుచున్నది. అట్టి సామ్రాజ్యములో ఏ రాజ్య మా రాజ్యపు భాగ్యదయమునే ప్రధానముగ దీసికొనునుగాని, యెల్ల సామ్రాజ్యాభివృద్ధికై పాటుపడుట కవకాశములేదట. సామ్రాజ్యపరిపాలనా బాధ్యత యొకను లభింపలేదని ఈ పత్రిక వాపోవుచున్నది.

వ్యాసాంతమున హిందూ దేశపు స్థితినిగూర్చి చర్చింపబడినది. సామ్రాజ్యవిషయములను చర్చించినపుడు హిందూ దేశముగూడ తన యభిప్రాయమును వేదించుట యవసరమని యిటీవల జరిగిన సామ్రాజ్య సభాకార్యక్రమమువలన స్పష్టమయినదట. ప్రధానమంత్రి యగు లాయడుబార్నిగారు 17 వ ఏప్రిలును తేదిన యువకన్యసించినటుల, హిందూ దేశ మిత్రతో సామ్రాజ్యమున భాగస్వామి యయినదట! ఎటుల అట్టి యున్నతస్థితి, మొక్క మారుగ, హిందూ దేశమునకు లభించినచో యూహించబాలము. ఒకవేళ హిందూ దేశమును గూర్చి వాయునపుడు పదములకు విశేషాన్ని మేమైన గలదేమో? సామ్రాజ్యసభకు వెడలిన ప్రతినిధు లెవరు? దొంతము వారిచే నియమింపబడిన యిద్దరును, హిందూ దేశ ప్రభుత్వకార్యదర్శి గారును గదా! వీరు ప్రజలచే నన్నికొనబడలేదు. అందుచే వీరి ప్రాతినిధ్యము నేతిబీరకాయవంటిదనుట స్పష్టము అధినివేశ రాజ్యప్రాతినిధ్యముల గాదు. ప్రజలచే నియమింపబడిన ప్రతినిధులే సభ చేయించిరి. హిందూ దేశము భాగస్వామిగ సంగీకరింపబడిన దని వ్రాయుచున్న ఈ పత్రిక, యుద్ధానంతరము హిందూ దేశమునకు యధికార వర్గ ప్రభుత్వమునుండి స్వపరిపాలనాధికారము క్రమ క్రమముగ నొసగవలెననియు, నిందుకై తగిన సంస్కరణముల నారంభింపవలె ననియు వ్రాయుచున్నది ఇదివరకే సామ్రాజ్యమున భాగస్వామి యయిన హిందూ దేశమునకు, తిరిగి స్వపరిపాలనమును క్రమక్రమముగ ప్రసాదించుట యేలకో? ఇది స్వవచనవ్యాఖ్యాతము గదా! మాటలతో తృప్తిపరుప జూరుట యీ పత్రికా లక్షణమని పోచుచున్నది. సామ్రాజ్య భావిదేశము గూర్చి ముచ్చటించుచు, సామ్రాజ్యములో ప్రతిభాగము స్వపరిపాలనమును గాని, స్వపరిపాలనమున కందు బాటుగ నున్న ప్రభుత్వమును గాని భూమి, సామ్రాజ్యమున కంతకును సామ్రాజ్యమును నొక మహాసభను గలిగియుండుట యావశ్యకమనియు, ఏ సభలో అన్ని రాజ్యములును గలసి మొక్క విధమున యాలోచించి పనిచేయుట సామ్రాజ్యాభివృద్ధి కవసరమనియు, ఈ పత్రికాభిప్రాయము. పై వాక్యములలో “స్వపరిపాలనమున కందు బాటుగ నున్న ప్రభుత్వ”మనిన, హిందూ దేశ ప్రభుత్వ మనియే యీ పత్రిక మొక్క యుద్దేశముగ గానించుచున్నది. హిందూ దేశము నిజమగు స్వపరిపాలనమును పొందనంతవరకు సామ్రాజ్య ప్రతినిధి సభను నెలకొల్పుట దేశాభివృద్ధి భారతీయుల దృఢాభిప్రాయము. పలుకుబడి గలిగిన వలసరాజ్యముల కోరికలను యెప్పుడును స్వేచ్ఛ ము తేబిలు పత్రికాభిప్రాయమును గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు యుద్ధానంతరము జరుగబోవు సామ్రాజ్య సభలో నాలోచించుట నిశ్చయము. ఈలోపుగనే భారతీయులు తమవాంఛలను బ్రిటిషు ప్రజలకును, ప్రభుత్వమునకును సహేతుకముగ నివేదించుట

ముఖ్యపాత్రము. వలసరాజ్యముల బోలు స్వపరిపాలనాధికారమును మనకు ప్రసాదించకముందు, ఈ రాజ్యములకు సామ్రాజ్య పరిపాలనాధికారము నొసగ గూడదు. వలసరాజ్యముల వాంఛలను తృప్తిపరుప నిశ్చయించినచో, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనాధికారము నొసగవలెను. అంతయుకాని, హిందూదేశము అయిన రాజ్యములచే పరిపాలించబడుట కంగీరించదని విస్పష్టముగ సీతరుణమున బ్రిటిషుదేశమునకు హైందవనాయకులు బోధించవలయును.

సంగ్రహము

సంగ్రహము తీవ్రదశ జెందుచున్నది. రుష్యములు సంధి జేసికొనెదరని యాశతో సంగ్రామ రంగము శాంతివంతముగ నుండెను. స. ధి. గూచ్ఛి జర్మనీకి ఆశలన్నియు అనుకూలము. అందుచే, జర్మనీ తన బలమునంతయు యొక్కమాటు ప్రదర్శించుననియు, ఆ యత్నము విఫలమయ్యెను. స. ధి. తిరిగి లోబడుననియు, నేటి తత్త్వవారలలో గానవచ్చుచున్నది. జర్మనీ ప్రజలు సంగ్రామ రంగమున నేరైపున జూచినను జయములేక పోవుటచే అసంతృప్తులయినారు. జలాంతర్గాములచే ఆంగ్లేయుల కాశారవపాదములు చెందకుండ జేసెదమను ప్రతిజ్ఞను భంగము గలిగించునకు, తమ కష్ట యాహలేదనియు, జలాంతర్గాములచే ఆంగ్లేయులకు అమిత హాని కలుగజేయుటయే తమ యాశయమనియు జర్మను లిప్పుడు కలుకుచున్నారు. ప్రపంచమున ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకై కలుగుచున్న తీవ్ర యాందోళనము జర్మనీదేశమును మాత్రము కిలచరిపెట్టక మానునా? సంగ్రామములో జర్మనీలకు అవజయ మారంభమయినది. జర్మనుల రాజనీతి యుద్ధయోగవడి, తిలస్థదేశము లొకటి వె బడి మరెయింకటి జర్మనీకి శత్రుదేశములగుచున్నవి. ఈయత్నానా సమయమున జర్మను ప్రజలకు, నిరంకుశాధికారుల చర్యలు ప్రస్ఫుటమగుచున్నవి. అందుచే, ప్రజాప్రాతినిధ్య మొక్కొకటి గాన యునదియు, రిచ్ ప్టాగు అను ప్రజాప్రతినిధ సభాధికారము హెచ్చుగావలయుననియు ప్రజలు ఆ దోషము జరుపుచున్నారు. ప్రజల నెఱుంగ నయినను తృప్తిపరుపవలయుననిన, సంగ్రామములో కొంత విజయమును వారి దృష్టికి గోచరము గావించవలయును. అందున పత్తనముపై అగ్నిగోళములను పైచుట యట్టి జర్మనీ ప్రయత్నమునకు నిదర్శకము. గత శనివారమునాడు ఇరువది యొక్క వాయు విమానములు లండనుమీదను ఆ పరిసరముల మీదను అగ్నిగోళవర్షము గురిపించి 37 మంది పురుషులను, స్త్రీలను, పసిపిల్లలను జంపి, 141 మందికి గాయములను గావించినవి. హిందొబర్గ్, బెల్ మెన్ హాల్ వెగ్, కైజరు మొదలగు వారందరు సమావేశమయి గావించిన రణభూమి మీదియే గాబోలు! లండనున గ ము 21 శత్రు విమానముల నెదుర్చుటకు 5 ఆంగ్ల విమానములు మాత్రము ఆయత్తవట శోచనీయము. విమానవిధ్వంసక శత్రువులు విశేషసహాయకారిగాలేదు. ఆకాశమున కెగిరి జర్మను విమానములతో బోరాడు ఆకాశవిమానము లే ఎక్కువగా గావలయును. లేనిచో నిరహరాధులగు ప్రజలు విశేషముగ మరణించుట కనకాశము కలుగుచున్నది. ఆంగ్లదేశ ప్రజలలో తీవ్రమగు తత్తరపాటు కలిగిన దనుటకు నేటివార్తలలో గాననగు పత్రికాభిప్రాయములే సాక్ష్యము. లాయుకు న్యాయ, సోదే శైన్యు, అబ్జర్వేషరు, వీక్షి

సిస్టాన్, రైన్లాండ్ పేపరు మొదలగు పత్రికలన్నియు, శత్రువిమానములదాడినాపుటకు ంక్షణోపాయములు సరిగ లేవనియు, ఆగోపమును వెంటనే సవరించి జర్మనులకు బుద్ధివచ్చుటలుగు యాదేశముపై బ్రిటిషువిమానములు దండయాత్ర సలిపి యందలి పత్తనముల నీవీధమునే ధ్వంస మొనర్చవలయుననియు, యభిప్రాయపడుచున్నవి. లండను దాడి మూలమున ఆంగ్లేయులు భీతిజెందుటకుమారుగ, వారిలోని రోషావేగములు పెచ్చుపెరిగి జర్మను విమానమునకు బురికొల్పుచున్నవి. సంగ్రామ రంగమున శత్రువిమానములు తమ విధ్వంసకార్యములు జరుపజాలక, ఆంగ్ల ప్రైచి విమానముల దాడులకు సహించజాలక, విధ్వంసమగుచున్నవి. అందుచే నక్కడ తలజూపజాలక పత్తనములను పాడుచేయ మొనరినవి.

పశ్చిమరంగమున జర్మనీ తన బలమునంతయు యుపయోగించి యవస్థాంధము జరుపుచున్నను ప్రయోజనము కలుగుటలేదు. ఎయిరునది యొద్దను స్థాండర్సు భాగమును జర్మనులు భయాతురులగుచున్నారు. లాయ్ వత్త భూప్రదేశమునకు రక్షణముగానున్న షమికా డెవ్ డేమిస్ అను గట్టరు పోగ్బొకొనుటచే దిగులుజెంది, దాని నీ తిరిగి తీసికొనుటకై సైన్యములపకకసాఖ్యకులనుజర్మనులు బలియిచ్చిరి గాని ప్రయోజన మిసుమంతయు లేపోయెను. మెసిన్ దగ్గర బ్రిటిషువాకి గలిగిన జయముచే క పీటులయ, స్లాండర్సు, అనగ, జెల్లియములో జర్మనులచే నాక్రమింపబడని భాగమున నేను కీమ మూడునో యి తలపోయుచున్నాను. బ్రిటిషువారు తమ పంక్తిని సముద్రము వరకును విస్తరించుచున్నారు. ఇందుచే జబ్రుజి, మొదలగు జలాంతర్గాముల వాసస్థలములపై సంగ్రామ నాకలదాడిని సాగించి, వాటిని ధ్వంసమొనర్చుటకువీలగును. ఇప్పుడు రుష్యులవస్థాంధము జరుపుచున్నట్లే, జర్మనులకు పశ్చిమరంగమున విజయము బడయుట కేమాత్రమును సాధ్యకడదు. పశ్చిమరంగమును గూచ్ఛి వ్రాయునపుడు ప్రాచివారు వడిన శ్రమయు, నష్టమును గమనించిన జాలికరమగు వృత్తాంతముగ గన్పట్టుచున్నది. ప్రాన్సు దేశము ఏప్రిలు నెలలో గొప్ప యవస్థాంధమును జరుపుటకు సర్వము నాయత్తము జేసినది. ఆసమయముననే రుష్యులు కూడ దండయాత్రసలుపురున గట్టి నమ్మకముతో, ప్రాచివారు సంగ్రామమును మొదలిడిరి. రష్యాదేశమున పరివర్తన మారంభమయ్యెను. అందుచే రుష్యులు సంగ్రామ విషయములో పాగొనలేదు. జర్మనులు తమ సైన్య నివహములను సూర్యురంగమునుండి పశ్చిమరంగమునకు దీసికొనివచ్చిరి. ఈ భారమునంతను ఇంగ్లండు ప్రాన్సుమోయవలసినచ్చెను. జర్మను విజ్ఞాభణమును ప్రాన్సు ఆకగలిగినది గాని, విశేషముగ ముందుకు సాగలేకపోయినది. జర్మను విజ్ఞాభణము నాపుటలోనయినను, ప్రాచిరాజ్యాంగసభలో రిబటుగాను నుడివినప్రకారము, సైన్యముల నెక్కడుగ, రణరంగమున కాముతిజేయవలసి వచ్చినది. స్వాతంత్ర్యమునకును, నాగరికతకును బుద్ధినిల్లయిన ప్రాన్సుదేశము భస్మీభూతము గాకుండ అమెరికాభండము చెంత నిలిచి, యధియమిచ్చి రణరంగమున దిగినది అమెరికా దేశము ఇరువది లక్షల సైన్యమును ప్రాన్సుదేశపుయుద్ధరంగమున జర్మను సైన్యముల నెదుర్కొనుటకై సిద్ధపరచుచున్నది. సమయమున కష్టపడి సాతంత్ర్యవత్తము వహించిన అమెరికావారి సాహాయ్యము ప్రశంసార్హముగదా.

రుష్యావారు బ్రూసు లాఫ్ గారి యాజమాన్యము క్రింద యవస్థాంధమును తీవ్రముగ మొదలిడినారు. ప్రారంభముననే జయము చేకూరినది. జర్మను సైన్యములను విశేష భాగము పశ్చిమరంగమునకు దీసికొని పోవుటచే, రుష్యులకు ప్రారంభవిజయము కలిగియుండవచ్చును. తిరిగి తమ బలములను పశ్చిమ రంగమునుండి తూర్పురంగమునకు జగ్గుచు గొనిపోవు చున్నారు. అదువలన యుద్ధము తీవ్రముగ నుండునని యూహించవచ్చును. ఈ విజయమును సహదించుటకు రుష్యులు సైన్యములో నష్ట మెక్కువగు చూచుట వివరీతమైయున్నది. రుష్యావారి అవస్థాంధము గెల్గిషియాలో ప్రారంభమయ్యెను. దక్షిణమున సిస్టరునదివివాటి, ప్లానిస్టావను పట్టణము వరకు రుష్యులు విజ్ఞాభణము నాగుచున్నది. ప్లానిస్టావు పత్తనము రుష్యావారి యధీమయించి, లెబర్గ్ కు బోవు రైలు మార్గము స్వాధీనము లాబగ్గపతనమునకు వీలుచిక్కును. రుష్యులు దేశములో గూడ నడుగిడి కోవల్ పత్తనముపై పురు బోవుచున్నారు. ప్రివెట్ బురద నేలకు మధ్యనున్న పిన్ స్కు పత్తనమును జర్మనులు తమలజేయుచున్నారనిన, అది వారుగూడ వదిలిపోయెదమని యూహించవచ్చును. వెనిజాలాసు గారు గ్రెనువారు సర్వియాకు జేసియుండవలసిన స్థాయమును ఇప్పుడు జేరి సర్వియాకు విమోచనమును గలిగితురని, నెలవిచ్చారు. ఇటలీ దేశమునుండి గెల్గిషియాకు సైన్యము లేతెంచుచున్నవి. మిత్రమండలిలో అన్యోన్య సహాయ మిప్పుడు హెచ్చుగ నున్నదనుట కిది నిదర్శకము.

జర్మనులకు అమెరికానుండియు తలపడేశములనుండియు ఆహారపదార్థము లెక్కుడుగ బోవుచున్నవనుట నిశ్చయము. ఇందుకై అమెరికావారు ఈ నెల 15-న లేచిరుండియు శత్రుదేశములకు చమురు, కిరోసినుమునె, గాసోలిను, ఇనుము, పిండి, మాంసము, క్రొవ్వ, యవరధాన్యములు, ఇవి యవి నేల సంగ్రామావసరములకు శత్రువులకు నేపథ్యామును బోసికుండ అమెరికా దొరతనమువారు ప్రజల ప్రయత్నములను సలిపెదరు. ప్రపంచమునంతయు విరోధికోటిలో జేర్చి ఎన్ని దిశములు జర్మనీ పోయిరకలను? నిరాశచే జనించిన మొండి ధైర్యముతో జర్మనీ యిగముందు పోరాడుటనిశ్చయము. ఆ తర్వాత విజ్ఞాభణము హెచ్చుచు విమానముల ప్రతిభ మితిమీరును. సంగర రంగమున జర్మనులు సైన్యముల బలియిచ్చెరు. ఎన్నియు పాయములు పన్నినను, అవి వ్యర్థములై కొరమాంబుడగును. అసి సాలసి, జర్మనీ సంధికై యత్నముజేయును. అంతవరకును పోరాడుచునే యుండును జర్మనీ యిగముందు స్వల్పరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్య మడగ్రొక్కకుండు రక్షణోపాయముల నేర్పరచి, స్వాతంత్ర్యమును కాపాడునట్టి సంధికి మాత్రమే, మిత్రమండలి యొడంబడవలెను. లేనియెడల, మరెయొక ప్రళయసంగ్రామమున కవకాశమును మిత్రమండలివారు గలుగజేసిన నారగుదురు. అట్టి ఫలితము జరుగకుండ జూచుటకు, లాయుకువాడిగా రిడింగ్ కే వాదనము జేసియున్నారు.

ఈ నెల 4-5 తేదీన పుదుచ్చిలోని వీరేశలింగంపేట మాజు వారు అధినాథియ్యలకు దాదాభాయి సోదరి గారి మనోహరమైన పురుషుల రమణులెంపును పి. మాన్య నారాయణరావు గారి యధ్యక్షతక్రింద గణచేసిరి. భూపతి రాజు తిరుపతిరాజు, సాగిప్పకొ. హ. రాజు, గార్లు కారోజీవితమును స్మరించగలవారు విచారముగ ప్రకటించి తీర్మానించిరి. ఈ గ్రామమున స్వరాజ్యరూపి స్థాపించుటకు కార్యానిధులడెను.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

లండను నగరము అరక్షక స్థితి - నివారణ కాంక్ష

జర్మను రాజ్యాంగదుస్థితి-సాంఘికవాదుల ఆందోళకర ప్రసంగములు

(రైటరు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లండు

ఫ్రేంబర్గ్ నగర వాజ్మాలము.

లండను, జూలై 8:- మెసపోటమియా యుద్ధసందర్భమున హిందూజాత దొరతనమువారి చర్యకు పార్టీ లిచ్చి సభ నారు శృతికే కాభిప్రాయము గలిగియున్నట్లు తనకు తెలియదని ఫ్రేంబర్గ్ నగర నేటిదిని ప్రజలనుందిరమున తెలిపిరి. ఇప్పటికున్న చట్టముల ననుసరించుటయే తప్ప సత్యము కాన్పిలతో నేరొక విధమున సంబంధమును మార్చుకొనజాలదు. రాజప్రతినిధిగారి విషయమున గూడ నటులనే యాలోచింపవలెను. ఈ విషయమున న్యాయశాఖోద్యోగుల సలహా అవశ్యముగ జేయవలయునని యతడనుకొనలేను. జేగూతును పట్టుకొనుట గాని మరియే నైతిక సంరంభమునుగాని చేయవలసినదని యతడు రిహస్యముగ రాజప్రతినిధిగారికి తంతి నిచ్చుట మాత్రము వాస్తవము.

మెసపోటమియా కమిషనువారు వ్రాసిన నివేదనము నిపుడు ప్రచురింప గూడదనియు, కమిషను రిపోర్టు నాధారము జేసికొని హిందూజాత పరిపాలనమున క్రొత్త చట్టముల నీ సమయమున ప్రవేశపెట్ట ససాధ్యమనియు దొరతనము వారాలోచించిరి.

మేజరు కార్మెన్ గారు

ఈ రిపోర్టు హిందూజాతము చేరిన పతాము మేజరు కార్మెన్ గారి విషయమున నిషేధము చేయ నున్నాననియు, కార్మెన్ గారి తేదీ ముగిసిన తరువాత చేయలేదనియు, హిందూజాత దొరతనమువారి వారి నేన నిదివలలో ననేక మారులు వాంఛించినందున, 1916-వ సంవత్సరము మే నెల నుండియు నతడు ఆనుపత్రియోదల నిర్మించుటకు తగిన సలహాల చెప్పి నియోగింపబడుటవలనను, ఆ నియోగమునుండి అతని నిపుడు తప్పించుటకు మీ కాదని యుద్ధ సంఘం కా ర్యాల నును వారు చెప్పిరనియు ఫ్రాంబర్గ్ నగర ప్రజలనుందిరమున తెలిపిరి.

నదులలోని నౌకలు.

లండను, జూలై 4:- ప్రభువుల మందిరమున తాము చెప్పిన యుపన్యాసమున హార్డింజి ప్రభువు గారిని పలికిరి. మెసపోటమియా యుద్ధావలంబనముయొక్క సక్రమాభివృద్ధికి విశేషముగ పనిచేయుటకు యుండుటచే నదులలోని నౌకా సంఖ్యను ముందుగనే యామితముగ హెచ్చించుటకు మీలులేక పోయెను. 1915 వ సంవత్సరపు జూలై నెలవరకును నౌకలు తక్కువ కాలేదు. అటుపిమ్మట వలయు నౌకాసామగ్రిని సమకూర్చుటకు నైతిక శాఖివాదు చేరవై ప్రభుత్వముల నెల్ల నొకరించిరి. ఇంగ్లాండు దేశమునదిని నౌకానిర్మాణము కేవల మనుమానాన్నదము. అది నౌకానిర్మాణమును బుట్టిన నాము జర్మనుల బడెను. హిందూ బంగ్లాదేశములలోని నదులన్నిటియందు నౌకలను, ముంగాయి, హిందూ కాంక్ష వైపు నదులలోని నౌకలన్నియు, భేష్మునదిలోని చిన్న నౌకలు సహితము మెసపోటమియాకు దీసికొని రావలెను. ఇందులో ననేకము పారశీక సింధు శాఖలో మునిగిపోయెను. తక్కిన వన్నియు గూడ నేదియో యొక విధముగ లోపముల గలిగియుండెను. 1916 వ సంవత్సరము లోని మొదటి రెండు మాసములలో నుపయోగింపబడిన నౌకలముల మూడంత లభికము చేయుటవలన నది నౌకలు చాలమి చాల యధికమయ్యెను. ఈ ఇబ్బంది పరాసురంగమునుండి రెండు మోదవపటాలములు వచ్చినప్పటినుండియు మరింత యధికమయ్యెను. అదనములకు తగిన మోటరుబండ్లనును పంపబడలేదు. అయినను నైతికావృత్తలనుబట్టి వా రిని వెంటనే రిగరంగమునకు బంపవలసివచ్చెను.

మెసపోటమియా యుద్ధమునకు పూర్వము హిందూజాతము క్రినునకు 1 కోట్ల రైలి ల సన్నివిధములకు ఉపచారములతోను, 60000 ల తుపాకులతోడను విశేషమును సామూహ్యతోడను, 550 కెక్కులకు ఇటీవలి నవీన లక్షణ తుపాకులతోడను, ఇంక పలువిధములకు బోల్లు, బట్టలు మొదలగు సామగ్రిలతోడను బంపియుండెను.

వైమానిక యుద్ధ పరంపరలు.

లండను, జూలై 8:- లండను నగరముమీద జర్మను దీని వైమానిక దాడి ఇంగ్లాండు దేశ దక్షిణభాగముమీద శత్రువులు సలుపు వైమానిక దాడుల పరంపరలలో ప్రథమమైనది. ఆయుధము ననేక లక్షలకొలది ప్రజలు వీక్షించిరి. అందు లండను నగర దక్షిణభాగమున జరిగిన యుద్ధమును చూచిన వారిక నధికముగ నున్నాడు. వైనికులు కాని ఇతర ప్రజల మీద దాడి సలుపుటయే జర్మనుల యుద్ధోక్త మైనటులింగవలన తెల్లయ్యెను. బాంబుల విసురుట కాకాశవిమానములు చాల క్రిందికిదిగి వచ్చెను. వైనికాహార సంస్థాపనము తెలియు నెదిరింపబడలేదు. శత్రువిమానములు లండను పురోభాగమున ఇరుకది మినుటలు కాలముండినను నాలుగు మినికటాలమున మాత్రమే బాంబుల విసరెను. పిమ్మటవారి యుద్ధ ప్రదేశమున కగిని యచటినుండి లేచిపోయిరి. యుద్ధ సమయమున జేయబడిన చప్పుడు మహా భయంకరముగ నుండెను. అందు మొదట ఆ కాశ విమానములు తప్పించుకొనలేకుండా వాని ముట్టడించిన వైమానికుల నెదుర్చు యుద్ధాగ్రంథుల చప్పుడును, అనంతరము వాటి సహాయమున కేసుదెంచిన బ్రిటిషు వైమానిక మర్కిరంగుల చప్పుడును నగరమంతటయు ప్రతిధ్వనింపజేసినవి. అనంతరము బాంబులు పగులుటవలన గలిగిన భయంకరదృశ్యానికి మితిలేదు. బాంబులు చల్లారినంతనే ప్రజలందఱు వీధులలో మూగిపోయిరి. నగరమందంతట ననేక రక్షకభటులు, మోటారుబండ్లు, అన్ని ప్రమాదముల నడగించు యంత్రములును విశేషముగ తిరుగులాడ నారంభించెను. అందు స్వచ్ఛంద సహాయకులు నెక్కువగను శిశుముగను నిర్వహించిన కార్య నిపుణత స్తుతిపాత్రము. ఇందు శ్రీ వైద్యులు, ఉపచారికలు కూడ గలరు. మరణించిన వారలను, గాయము పడినవారలను ప్రత్యేకముగ మెక్కి-క్యూ-రావున జేర్చుటకు అనేకరక్షక భటు లెవటి నుండియో నేల యూనినచందమున మెక్కి-మారుగ వచ్చిరి. దాడి జరిగిన యనంతరమున ప్రజలందఱిలో మహాకోపమును దృఢ నిశ్చయమును వ్యాపించెను.

మెసపోటమియా నివేదికము

లండను, జూలై 8:- మెసపోటమియా నివేదికమును జూలై 12 వ తేదీని కామన్సుభలో చర్చించెదని బోర్డు గారు తెలియజేసిరి. ఈ నివేదిక విషయమై ఎట్టిచర్యను జరపవలయునో ఆ సంగతిని ప్రభుత్వము వారికి శ్రద్ధతో యోచించుచున్నాడు. జూలై 12 వ తేదీలోపుగ దొరతనములో లేమి చేయవలచుకొంటిరో ఆ సంగతిని ముందుగ తెలుపుటకు మీ లండను బోర్డు గారు ముఖ్యులున్నారు. చచ్చకాలమున దీనిని గురించి కొన్ని మావనలు ముందుగనే తెలుపవలెను. మెసపోటమియా నివేదికమును చర్చించుట కొకదినము చాల నివో మరికొన్ని దినములవరకు చర్చింపవలెను.

బిర్లాండు నౌకాశ్రయములు-సామ్రాజ్య సరక్షణ

లండను, జూలై 7:- బిర్లాండు స్వయంపాల కాండోశ నము వలన బిర్లాండును స్వయంపాలన మేర్పడినదో బిర్లాండు నౌకాశ్రయములకును, ప్రయాణ సౌకర్యములకును విమర్శలు లేకుండగ చేయుటకు తా మొక ప్రతినిధి సంఘమును పంపెదమని ము వానితో కర్తవ్యంబు నాలోచించి సౌకర్యములకు కలగజేయవలెనని బిర్లాండు నౌకాసంఘమువారు బాంబుల గోరిరి. వర్తమానమున అట్టి ప్రతినిధి సంఘము వారితో కలసి యోచించుటకు మీలేదని ప్రధానమంత్రిగారు తెలియజేసిరి. యుద్ధ కాలమందు సామ్రాజ్యరక్షణ విషయమున బిర్లాండు చాల ప్రముఖతతో గూడుకొనినదని ప్రభుత్వమువారికి తెలిసిన విషయమని లాయరు బార్ని గారు బిర్లాండు నౌకాసంఘము వారికి తెలియజేసిరి. అట్టియే కలయు భారమంతయు తాము వహించెదమని నుడిచిరి.

లండనునగరముపై శత్రువిమానములదాడి

రక్షకసాధన రాపిత్యము.

లండను, జూలై 9:- శనివారమునాటి శత్రు వైమానిక దాడివలన ప్రతిక్రియల యావశ్యకత మెందాయెను.

లియడు వార్త లిట్లు పలుకుచున్నవి:- లండనునగర వాసులు నిన్నటి దినమున రక్షక సాధనములు లేవని నుడివినచో తుంతవృత్తులు గావాలను. దాడి వైమానికులు సావకాశముగ లండనుపై దండువిడిసిరి. దాడి వైమానికులు సావధానముగ తొందర లేకుండగ విచ్చలవిడిగ లండనుపై బాంబులను బరపిరి. మన రక్షక సాధనముల కిసుకుంటైన జడియలేదు. లండనుపై మెల్లగ వారెగురుచుండుట జూచిన వారు గగనమార్గమున ఊరేగుచున్నారో యనునట్లున్నది. లండనుపై శత్రువులు ప్రయోగించిన బాంబులను ప్రతిహతము జేయుటకు రక్షక సాధనము తెలియలేవు. అట్టి కొంతమంది ఇక సెంతమాత్ర మాలస్యముచేయక లేకుండునట్లు కర్తవ్యంబులొచించవలెను.

అదివారమునాటి వైమన్సుప్రతిక్రియలు ప్రకటించుచున్నది. విమానదాడి విషయమై క్రొత్త విధానము నవలంబించవలెను. 1915 సం. మెల్లలు, మెల్లలు కావలయునని మొఱియిడినట్లు 1917 సం. విమానములు కావలయునని మొఱియెట్టరెను. యుద్ధ పర్యవసానము లేకుటకు విమానములే గర్తవ్యంబులని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలెను. విమానములవలననే మనము శత్రుప్రదేశములలో ప్రవేశించి పగనుసాధించుటకు ఆవకాశముండునని దొరతనమువారికి నమ్మకము తెలుపవలెను.

అజ్ఞాన పత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది. జర్మనువిమానములన్నియు గోపిగారిచే నిర్మింపబడినవి. వీనికి రెండుయంత్రములుండును. ఇవి కొంచెము మందమనుముగలవి. శత్రువైమానికులు మెల్ల మెల్లగ బోవుటకూడ మా విమాననిర్వహణక శక్తి ఘ్నులకు కొంచెమైనను లక్ష్యముచేయక కనుగొనస భావముతో మెలగుచున్నట్లు స్పష్టంబగుచున్నది. అయినచో శిక్షిదళములు మాత్రము తిన్నగ గురితప్పుకుండగ శత్రువైమానికులపై అగ్నివర్షము కురిపించుచునే యుండెను. విమానసంరక్షక సాధనములు మాకంతగ లేవు.

వీక్షి దేస్సావిటి ప్రతిక్రియలు తెలియజేయుచున్నది:- ప్రజలకు రక్షక సాధనములను కలుగ జేయుటకు సమర్థత లేనిచో అధ్యయనము మీరు జాగ్రత్తగనుండుడు. శత్రువిమానములు దేశముపై ప్రవేశించుచున్నచని ముందుగ హెచ్చరించుట ప్రభుత్వమువారివిధి. అధికారు లింతమొండితనముగ ప్రతిక్రియ నరయుకుండగ ప్రజల ప్రాణములను రక్షించుకుండగ మాన ముద్రవహించినచో ప్రజలు ఇక సెంతమాత్రము ఉపేక్ష చేయజాలరు. నిన్నటి సంగతులవలన శత్రువిమానముల దాడికి ప్రతిక్రియల నరయుట అత్యవసరమని లండను పురపాలకాధ్యక్షులు నుడివినట్లు ప్రతిక్రియలు ప్రకటించుచున్నవి.

రేనాల్డును వార్తాపత్రిక లిట్లు ప్రకటించుచున్నది:- జర్మనులు బుద్ధిపూర్వకముగ విమానదాడివలన ప్రజలను చాతులుగ జేసి భీభత్సమును కలుగ జేయుటకు కంఠము దాల్చినట్లు ఇపుడు తెల్లచుచున్నది. ఇట్లు శత్రువిమానములు విచ్చలవిడిగవచ్చి ప్రజల ప్రాణములను వైకొనకుండగ వలయు నన్ని విమానముల నుత్పత్తిజేసి రైనునది దగ్గర నున్న శత్రుపట్టణములపై ప్రతిక్రియ గదాడి సల్పవలయునని లండను పౌరులు నిష్పందించుచున్నారు.

ప్రతిక్రియల గురించి ఇక సెంతమాత్రము మనము సంబోధింపవలదని మ్యూన్సిపల్ కౌన్సిల్ కన్వీడికోన్న గారు తమ యుపన్యాస సందర్భమున తెలియజేసిరి. మంచి ప్రభువుగారు ఇతరశాఖోద్యమములబడి ఈమూడు ముండుటచే ఇట్టి యుద్ధకములు వాటిల్లుచున్నవను దుర్వృథులు ప్రబలకుండగ వ్యవహారము నన్నిటిని రిగరంగంబుకరెను.

విమర్శకులగు ఉద్యోగులు

లండను, జూలై 7:- మెసపోటమియా పంచాయితీ దారులచే విమర్శింపబడిన ఉద్యోగుల లందరును ప్రభుత్వోద్యోగములనుండి తొలగింపబడిరి. సర్జెంట్ జనరల్ బియాప్టి గారు మాత్రము ఉద్యోగములోనుండినది డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

జనరలు బాక్ మెండు.

కాక్ స్టాంటు నోలుగా నంకుట

లండను, జూలై 7:- సంగ్రామాధి కారులకు తెలిసి సంతకరణ జనరలు బాక్ మెండు గారు కాక్ స్టాంటి నోపిలులో సేయ న్నారని కామన్సుభలో హాపుగారు నుడిచిరి.

ప్రాస్తు

పెయినులివ్ గారి యువన్యాసము.

లండను, జూలై 8:—పరాసు రాజకీయ సభలో పెయిను లివ్ గారు గంభీరపన్యాసము గావించి అంకితుల వాగినిరి. రహస్యచర్య వైదికశ్రేయమున కంతయు నావేశము గలిగించును. గత నాలుగుమాసములలో పరాసుదేశము యుద్ధముయొక్క పరమ విషయస్థితిని దాటిపోయెను. అపాయస్థితి యనంతరము తాను పూరితమగు యావన రుష్యవైద్యము, తొలతటి కంట నినుమడిగ శత్రువుల నరుమాడ వచ్చిన పిమ్మటను, ప్రభువు అమెరికా వైద్య మొక్క వైదిక వైద్య గోల్పోవక నిరపాయముగ విడదిన పిమ్మటను ఇక భావివిజయమును సంకోచింప నవసరము గన్పించును. కడపటి యవస్థుండనమున ననేక లోపము లుండక పోలేదు. రష్యులకునశకత్వము కానిగొప్పవస్తువులువాటిల్లకపోలేదు. అనేక చుంది పూచీత్వ వైద్యాధిపతులు తమతమ స్థానములనుండి తొలగింపబడక పోలేదు. కాని తగిన సాక్షివిచారణములేకపోవారిని శిక్షించుగూడదని న్యాయవర్ధి కానించుచున్నది. అయినను కొలదికాలములోనే విచారణలు జరిగి వైద్యాధిపతుల పూచీత్వముల నిశ్చయింపగలవు. చెడువ్యయము శిక్షార్హము. పరాసుదేశము సక్రమ కార్యక్రమము చేపరచుకొనవలయును. ఆ కార్యక్రమ నిర్ధారణలకు శీలత పరాసు వారి బలముననుసరించినదిగ నుండవలెను. ఆ కార్యక్రమము సాధ్యమగు నంతకొలది వైదికవస్తువులతోపిలువంత గొప్పవిజయము నొందునటు లేచుపబడవలయును. మిత్రమండలివారి సహాయమున పరాసు దొరతనము వారు ఆర్థికతీవ్రమును బాగ్రత్తగా పరిశీలించుకొనగలిగి వృద్ధ కయస్కుల క్యవసాయమునం దుపయోగకరముగ వినియోగించుకొన గలుగుచున్నారు. ఇంక ను తగిన సంస్కరణములు జరుగగలవు. పరాసు వార్షికును వెనుకంజవేయదని మిత్రమండలి వారెఱుగుదురు. వారి వైద్యముల రక్తము నాగరికతా ప్రపంచోద్ధారణము కొడుకు కాలము గట్టి ప్రవహించుచున్నదను సంకల్పింపగూడ వారెఱుగుదురు. ఇందు నిమిత్తమే, ప్రపంచక నాగరికతను వెలుగొందించుటకు పరాసుదేశ మొక్కటియే తన స్వస్థ్యమును ధావోసి తన మరణ కావ్యస్థాననే యుపయోగించునక్కర లేదను అంత మే సంయుక్తరాష్ట్రముల వారి నన్నిటికంటె నెక్కుడుగ యుద్ధమునకు ప్రోత్సహించినది. ఇంతవరకు పరాసుదేశ మీదాదుల పరిశోధనమును విజయవంతముగ నోర్వ గలిగెను. అంతకంటె నెక్కుడు వైదికశక్తి నే జాతియు జూపింపలేదు. అది విజయవంతము వరకు నటులే నుండవలయును. వారి నిపు డాయుధముల విడువగోరువారెల్లరు శత్రువులకు బ్రలో చేరిన వారని చెప్పటకు సందేహములేదు. (ఉత్సాహము) వైదిక నీలిని జెఱుపదలంచు ప్రతికార్యక్రమము నెదిరించుటకు దొరతనము వారు నిశ్చయము జేసుకొని యున్నారు. ప్రజాపరిపాలనము లభించినను ప్రాచీన నాటివరకు పరాసువైదికులు యుద్ధ మొనరింతురు. ఉపన్యాసాంతరమున కొలదిమంది సాంఘిక వాదులకప్పు తక్కినసభ్యు లెల్లరులేది నిలవబడి పెయిను లీవుగారికి మనఃపూర్వక దీర్ఘ కాల స్వాగతము సేసెరి.

వారి ఉపన్యాసాంతరము అంతరంగిక ముగ్ధి ముగ్ధి గారు పర్యవేక్షించిరి. ఈ సభ్యులరిగిన సమైక్యము కేవలార్థిక విషయముగ గలిగినది. కార్మికుల యొక్కయు, వారియజమానల యొక్కయు, కార్మిక సంస్థాపనల యొక్కయు సహాయ మూలమున నావివాదములు పెంటనే పరిష్కరింప బడెను. జనుల నీలి వివహితులుగ జేయు శాంతకార్యక్రమాంతరము నాపినేముటకు కడపడెను ఉత్తరవిదగభాగము.

పర్యట రిబ్బటుగా రుపన్యసించిరి. ఏప్రిలు 16 వలేదే నాటి యవస్థుండన ఇక నెక్కుడు విజయవంతముగ పరిణమింపకుండుట విచారకరము. విశేషనష్టపడి సంపాదించబడిన వస్తువు విజయఫలితములు పరాసు వైద్యముల కీర్తికంతయు వచ్చెదమన్ను. అట్టివిజయమే గాని శత్రువులొందియుండిన పరాసు శివెం. భి వివిధవ్యాధికు లాంబుధి నునిగియునును! ఇందుమూలమున జర్మనీ దేశమునకు సంధి యుగము తప్ప వేరకరణ్యము లేదని తెల్లమయ్యెను. ఒకానొక రికి కత్రికాధిగాకి చేసిన నెద్దమండి యొక్క స్పృహ అను మా స్పృహయగున్నది. కాని విషయము నెక్కుడు నట్లుకొన బడెను. దొరతనమువారు వారి ధర్మమును నిర్వహించుటలో నెప్పుడును సంకోచింపరు. లజ్జాకరముగు సంధిని జేరికొన ప్రయత్నించు వారికి వాదనా స్వతంత్ర్య మీచబడదు.

గొప్ప విమానయుద్ధము.

16 శత్రువిమానములు నేలగులుట.

లండన్ జూలై 9:—గతరాత్రి ఖీజుమాన్లు 80 డగ్లసు హేగు గారిట్లు ప్రకటించిరి:—శత్రువులు విమానములతో నిరంతరము పోరుచునే యుండిరి. మావైమానికులు నిన్నటిరోజున శత్రువ్యూహములను మాటిమాటికి ఛేదించుచునే యుండిరి. బయవంతములగు దాడులను సత్సరి. బాంబులను పరపరి. శత్రువుల మందుకొట్టును, విమానశాలలను, మరఫీరంగులతో తగులబెట్టిరి. వైదికులవైమాద శత్రువు బాంబులను బరపరి. ఆరు జర్మను విమానములను నేలగుల్చితిమి. 10 కింటిని క్రిందకు బారవోలితిమి. మావిమానములు కనిపించుటలేదు.

అతి తీవ్రమగు శత్రువులపోరు

పరాసువారు శత్రుకందకములను ఆక్రమించుట. లండన్, జూలై 9:—గతరాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:—పొంధియై ప్రోయిద్వాంటు పారం బిల్లాలో శత్రువుల పోరతితీవ్రముగ జరిగినది. ఈ ప్రదేశము దున్న శత్రు కందకములో పరాసువారు ప్రవేశించి ఆక్రమించుకొనిరి. శత్రువులపోరు అనేకచోట్ల జరిగెను. ముఖ్యముగ హెబ్బెలై ను మక్ హోటు ప్రాంతములందు ఛీరంగులతో సమరము జరిగెను.

యూష్య

వట్టదల యుద్ధము

లండన్, జూలై 8:—కొంత ఉపశాంతి అయిన వెనుక రష్యులు మరల అవస్థుండనమును ప్రారంభించిరిని జర్మనువులకంటె ప్రకటింపబడినది. బాల్కన్, కొనికీ మధ్య యుద్ధ ములిదాదులుగ జరిగినది. ఇరట సోమవారమునాడు 7000 శత్రువులు బండిలుగ జేయబడిరి. దక్షిణభాగము దున్న బ్రిసిజాదగ్గర కూడ కొంతమంది బండికృతులుగ జేయబడిరి. ప్రస్తుతపు అవస్థుండనము కొంత యుక్తితో జరుగుచున్నదని నెట్రోగ్రాడులో నున్న విశేషములు క్యక్షీకరించుచున్నారు. జర్మనీకుండి రష్యులిన క్రొత్తపటాలుములుగాక పడచటి రంగమునండి 7 పటాలుములను తూర్పురంగమునకు గొంపోయి రనితెలుపుచున్నారు. బాల్కన్ సముద్రమున నాకాయుధముజరుగుచున్నది. లివోయానై విమానదాడిజరుగును. ఖీలాంతు సింధు బాభలో అంతగ్రాములు సంచరించుచున్నవి. నేనా నాయకులు అనేకముగ ఆదివారము నాటియుద్ధమునందు సమగ్రముగపోరి. శత్రువుదళముల సన్నాహములను జూచి పదాతులు సంతసింపినది. జెకో స్థానకు పటాలుములు మంచికొండలను ఛేదించిరంగరంగముగ కేగిరి. సగుటున ఒక గ్రామములో 5000 మంది బండికృతులుగ గావించబడిరి. కెరెక్ సిగ్గి గారు యుద్ధము జరుగుకాలమందు అచటనే యుండిరి.

బ్రిటిషువారు రషియా ప్రభుత్వమువారిని అభినందించుట

లండన్ జూలై 8:—క్రొత్త యవస్థుండనమునందు కలిగిన జయములకు రషియా ప్రభుత్వము వారి నెంతయు బ్రిటిషువారు అభినందించుచున్నారని తెలియజేయుడని నెట్రోగ్రాడులోనున్న బ్రిటిషురాయబారి మి కాన్ గారికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరవిచ్చి. అవస్థుండనము రషియానకు అనుకూలముగ జరుగుచున్నట్లు ఇటీవలి సమాచారము తెలుపుచున్నది.

పరాసువారి యభినందనములు

హ్యోరసు:—జూలై 7:—పెయిన్ లీవు గారు కూడ ఆ దేశకారము రషియా ప్రభుత్వమువారిని అభినందించిరి.

స్పనిసులూవర్త రషియనులు కొన్ని ప్రదేశముల నై కొనుట.

లండన్, జూలై 9:—స్పనిసులూను రషియనులు నుగల మట్టడించి విజయముగాంచిరిని జర్మను ఆధికారుల వాయువాహనం లేం పుచున్నది.

బ్రిటిషు యుద్ధనౌక టూర్నియోతో కొట్టబడుట.

కానిబ్బుండు 8 గురు హతులగుట. లండన్, జూలై 7:—జూలై 6వలేదేని ఉత్తర మహాసముద్రమున బ్రిటిషు యుద్ధనౌకకటి టూర్నియో పడక తో కొట్టబడి ముంచివేయబడినది నౌకా కార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు.

ఇటలీ

వైదికరసాయనిక కర్మాగారములు.

లండను, జూలై 8:—ఇటాలియను ఆధికారు లిటుల ప్రకటించుచున్నారు. అప్పుడు వాట్టలీనులోనుండు ప్రభువులముల నాక్రమించుటకు ప్రయత్నము లొనరించిన శత్రు వైద్యముల మేము తమివైచితిమి. మానాడి పటాలములు బిగ్గి టున్నుల బరువుల ప్రేయమస్తువులను శత్రు వైదిక రసాయనిక కర్మాలయములమీద ప్రయోగించి వారికి విశేష నష్టముల గలిగించిరి.

జర్మనీ

అపూర్వమగు రాజ్యాంగవిషమదశ

లండన్ జూలై 9:—రిచిప్టగు సంఘమువారి రహస్య సమావేశమున క్యాబింట్ పూజ్యిటి యగు హెర్బెర్ట్ స్పెన్సరు గారు నౌకా కార్యాలయము వారిని, జర్మను వాండ్రులను పూర్వముగ ఖండించుచు వీరు సంధిని సమకూడకుండగ అ వాండ్రులములను కలుగజేయుచున్నారనియు అంతగ్రాముల యుద్ధమును గురించి అతితీవ్రంగా ప్రకటించుచున్నారనియు అతితీవ్రముగ అభిప్రేపించిరి. తత్కారణమున జర్మనులు ఎరట జూచినను గొప్ప యాం దో శ సముగ చేయుచున్నారు. క్లెరికలు హెర్బెర్ట్ వారు హెర్బెర్ట్ స్పెన్సరు గారిని ఖండించినను వారి ఆశ్రయ లనేకులుగలదు. జర్మనీలో నిజమైన పార్లమెంటుసభ పద్ధతిగల ప్రభుత్వము నేర్పరుపకలెనని క్యక్షీకరించిరి. వారి యుపన్యాసములన డాక్టరు బెత్తాను హెర్బెర్ట్ గారును, హెర్బెర్ట్ హెర్బెర్ట్ గారును కొంచెము కొపచుడగనది. కాని ఎక్కువ పలుకుబడిగల లిబరల్ ప్రెస్సు వారిని సంతృప్తులుగ చేయుటకుండెను. ఇపుడు బీరందరును నౌకాయంత్రిగారిని భద్రరపుజేయుడని గోల కెట్టుచుండిరి. డాక్టరు బెత్తాను హెర్బెర్ట్ గారిని కూడ ఉద్యోగమునుండి తొలగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. సంయుక్త మండ్రన్ మనశ్యునియు అత్యుని తప్పక సంగ్రహిస్త మగుననియు డెల్లెనల టూగిల్లాటు పత్రిక బహిరంగముగ వ్రాయుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులలో నున్న ప్రధాననాయకులు గూడ ఇది అత్యవసరమని బహిరంగముగ నుడువుచున్నారు. దొరతనమువారి పత్రికయగు టూగిస్టీంగును చా పత్రికలో ఇట్లు ప్రకటితము:—యుద్ధవిషయమును గురించి రిచిప్టగు సంఘమువారు ఖీజుమాన్లు వాడె హిండెక్ బగ్గ గారి సాక్ష్యమును వివరలెనని కోరుచున్నారను వదలకలదు. ఈ విషయము గురించి నేనును సోమవారమునాడు ముగింఁచెను వివరముగ తెలియును. ఈయారు మాత్రము కాలయాపన జేయుట సాగదని డాక్టరు బెత్తాను హెర్బెర్ట్ గారికి ముందుగ నే హెచ్చరిక చేయబడెను.

జలాంతగ్రాముల విజయము.

లండను, జూలై 8:—జర్మనుసభ, కేయిదిప్టగున జలాంతగ్రాముల విజయము మిక్కిలి సంతృప్తిగ నున్నదనియు, నష్టములు సాధారణముగ నున్నవనియు నావికాధికారి కే నెల్లీ గారు చెప్పిరి. రాక్షసిహృదయకత్తు నివారించు ప్రయత్నముల నధికము చేయవలయునని చెప్పచు డాక్టరు హెల్బర్ట్ గారు తమకు జలాంతగ్రాముల పనియగు విశేష విశ్వాసమున్నదని బలికిరి.

స్థానుహాము సంధిసమావేశము

జర్మను సాంఘికవాదుల ప్రకటన. స్థానుహాము జూలై 9:—సంధివిషయమై తమ యభిప్రాయములను మోచించుచు అల్బురంఖ్యుకులకు జర్మను సాంఘికవాదులు ఒక పత్రికను ప్రకటించిరి. సంగ్రామనౌకవ్యము నడగించుటకు నిరాయుధులుగ నుండుటయే కర్తవ్యము నేగాక విధము ప్రయత్నించిన అత్యుని ఫలించినగాని అందరును నిరాయుధులుగ నుండవలెనని కోరుచున్నారు. ఆర్థిక సంగ్రామమును ఖండించుచు నిర్బంధ మధ్యకర్తిత్వమును ఖండితముగ కోరుచున్నారు. రాజ్యాక్రమణ లేకుండగను నష్టపరిహారము లేకుండగను, నెద్ద మారు పూర్వము స్వాతంత్ర్యమును కలుగజేయునట్టి సంధిని సమకూర్చుకలెనని పట్టుదలతో ప్రయత్నించుచున్నారు. రష్యులు హోలండు నుక రీతిగను, ఆస్ట్రీయా జర్మనుల పోలండును నేగాక విధముగను జూచుట అనర్హముని ప్రకటించుచున్నారు. ఆస్ట్రీయను బూరెగురించి ప్రత్యేక సంఘమువారి హేతువులించ వలెనియు బెర్లియమునకు నష్టపరిహార మాయవలెనని విధించుచున్నారు. అగ్నివేశముల విజయవిధానమును ఖండించుచున్నారు.

అమెరికా

హిందూదేశమును ప్రజలను బ్రతిష్ఠా ప్రభుత్వమువారిపై తిరుగుబడటకు చేయబడిన కుట్ర.

90 మందిని కోర్టులుగా నెండుట.

స్వాతంత్ర్యోద్యమమును జూలై 8:- హిందూదేశము మన్న ప్రజలను బ్రతిష్ఠాప్రభుత్వము వారిపై తిరుగుబాటు చేయటకుజరుగుచున్న కుట్రలు చాల ప్రబలమైనవి. కోటికొద్దరు లనుండి హిందూవ కావ్యకుల వరకు 90 మంది ఈకుట్రకు ముఖ్యకారకులని నిందితులెంచబడిరి. వీనిలో చాలమంది గొప్ప వ్యక్తులు, చికాగో, హామిల టాప్సాం నేహలోనున్న పూర్వపు జర్మను కాన్సలులు వాసింగటన్లో నున్న పూర్వపు జర్మను రాయబారియు గూడ అనుమానించబడిరి. నేరస్థులుగ చేయబడిరి. వీరిందరకు ఛార్జిను, ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక సహాయము మొచ్చి ప్రోత్సాహము గావించిరి.

గ్రీసు

గ్రీసు, మిత్రమండలి

ఏప్రిల్ 25, జూలై 8:- మిత్రమండలివారు హైకమిషను ఎం. బోనార్డు- గారికి గ్రీసు దొరతనమువారు వింతొనరించిరి. వారికిని, ఆసహయమున కభ్యర్థకులుగ వచ్చిన జనరలు సక్రేయలుగారికిని ఆగ్రహము లుగగబడెను. ఎం. వెనిజెలాసుగారును, గ్రీకులును తమకొత్తజ్జకను మిక్కిలి పట్టుదలతో వెల్లడింతురు. అందు ముఖ్యముగా నీదేయగా సహాయమునకు వారెంతయు కృతజ్ఞులు.

ఏప్రిల్ 25, జూలై 8:- ఇప్పటికి డెబ్బది ఇద్దరు కన్నులును, 8 గురు పెద్ద అధికారులును తమ యద్యోగముల నుండి తొలగింపబడిరి.

ఎన్నరుపాపాగారు రుస్యాకేసుట.

నవంబరు 25, జూలై 8:- చిన్న ఆసియానుండి వచ్చిన గ్రీసు శరణాగతులు ఎన్నరు పాపాగారు మెనపాటామియాకు బోయిరిని తెలుపుచున్నారు.

స్పెయిను

స్పెయిను విషమస్థితి

స్పానిసు, జూలై 8:- కెనటోనియను ప్రతినిధులను నెవేటికన్యులును బాల్టిలో సమావేశమయి స్పెయిను దేశములో అధికారస్వేచ్ఛకు స్థాపింపవలయునని దొరతనము వారికి తెలియజరిగిరి. 9వ తేదీన బాస్కోనాలో పార్లమెంటుసభ్యుల అసాధారణసభ సౌకర్యాని గావించుటకు తీర్మానించిరి.

చీనా

ప్రస్తుతస్థితి వైషమ్యము.

పీకి గు, జూలై 8:- రాజరాజు ప్రస్తుతస్థితి చాలవైషమ్యముగ నున్నది. ఇటీవల కొన్నిదినములనుండియు రెయిలు బండ్లన్నియు జయంట్సింగనకు బోవు ప్రయాణికులతో కిక్కిరిసి పోవుచున్నవి. ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారి మాన్యుల నాపజేయుటవలన దేశముందు చిల అల్లకల్లులను గడిగినది. విదేశపు హోటలులందరినీ పి శేషముగ శరణాగతులు నూ గి పోవుచున్నారు. రాయభారతల గాపాడు నిమిత్తము జపాను అమెరికా మూలదేశములు టియంట్సింగ నుండి బయలుదేర ప్రయత్నించుచున్నవి. కాని మాన్యుల లాంగుసాంగు వద్ద యుద్ధము చేయవలసినదని ప్రయాణములు నిలుపుదడవచ్చును. అవట చాంగూషు గారి యనుచరులు 500) మంది ప్రభావశాలన వారుల వైసికుల 2000 మంది నెరించుచున్నారు. చాంగూషు గారి వైసికులు మేయరులయు, చక్రవర్తిగారి వైసికులు ~ 2000 మంది యును పీకింగునకు నాలుగు మైళ్లదూరమున్న పీకింగుహాలు కొరెయిలు మాన్యులకు సులభమైనదిగా నియమిస్తారు. పీకింగున కిరువది మైలు దూరమైన మైళ్ల మాన్యులలో నున్న కియామియా నగరమును చేరవల్యానకు (చిల్లగర్నరు) గారి పదివేల వైస్యులు నెరింప వలయునని వారి యుద్దేశము. చక్రవర్తిగారి వైసికు బోడిషా తాము గోల్డ్సన్ నిర్ణయముగా నున్న పీకింగునకు పరాయితులైన వారు మిగుల కేమదుస్థితి నొందగలరు.

రాజపాక్షికుల యుద్ధముము.

హంగాయ, జూలై 8:- ఇదివరలో ప్రధానమంత్రి గానున్న ట్యాయను విజృంభించి తాము రాజపాక్షికుల నెదిరించి గతి శుక్రవారమునాడు వారిని లాంగుసాంగువద్ద రూపుమాపింతులను తెలియజేయుచున్నాడు. ప్రజాపాక్షికులు పీకింగునకి పదిమైళ్ల దూరమునకు శత్రువుల తిరుముకొనుచు బోయిరి. ఇదివరలో వైసిడెంటుగా పనిచేయున్న లియూ యాను హంగాయ ట్యాయను విజృంభించి ప్రధానమంత్రిగ నియమించి అతనికి సెంగుక్యాచాంగుగారి కందజేయు నిమిత్తము వైసిడెంటు ముద్రనిచ్చిరి. హంగాయ తాత్కాలిక వైసిడెంటు పదవిని వహించి నాంకింగులో తాత్కాలిక దొరతనమును నెలకొల్పెదరు.

సామాన్యమున నాల్గుకక్షలు.

హంగాయ, జూలై 8:- చీనాసామాన్య స్థితి ఇదివరకన్న సమయముల కంటె నిష్పక్షపాతము చిక్కగా నున్నది. దేశమున నాలుగుకక్షలు బయలుదేరెను. మొదటివాడు సార్వభౌమికవాదులు; రెండవకక్షతివారు నిరంకుశాధికార ప్రభావశాలన వారులు; మూడవకక్షతివారు నాంకింగువద్ద నేపరుజడనున్న తాత్కాలిక దొరతనాధ్యక్షులనందు తంత్రముల బహుమన్న సెంగుహంగాయగారి అనుచరులు; నాల్గవకక్షతివారు హంగాయ ప్రజాసామ్యంత్ర్యవాదులు. వీరు లియూను హంగాయని పా.గాయికి తెచ్చునిమిత్తము "హేయ" చిలుకుచ్చియుబయలు చింగవాంపేమోకి సంగిరి.

చీనా యంత్రకలహము.

లండను, జూలై 8:- హంగాయ పీకింగుటి యంట్సింగు రెయిల్వే మాన్యును చాంగూషును గారి వైస్యులు పీకింగు టియాలట్సింగులకు వ్యతిరేకముగా వచ్చెను. కానివరల బాగుచేయు నిమిత్తము విదేశ వైసిక ప్రతినిధులు కొన్నిదినముల సంతృప్తు నున్నారు. టియంట్సింగునకు దక్షిణమున నలుచది మైళ్ల దూరమున నున్న టియంట్సింగు పూర్వకమునకు వ్యతిరేకముగా మాన్యునునుండి తాను మానీగారు పోవుచున్నాడు. ప్రజాపాక్షికుల సహాయార్థ ముదకు పీకింగునకుబోవకద్దరునుచున్నాడు. ఆరాష్ట్రములు సాధారణముగ నె నెమ్మదిగా నున్నవి. ఇప్పటికి జనరలు చాంగూషును గాని నిస్సహాయులుగ నున్నారని తెలిసికొనబడెను. ఇదివరలో నతనికి మిత్రులుగా నున్నవారు సహాయమువద్ద దివికి విరోధులుగ నున్నారు. టియంట్సింగునకు నగము దాఖిలోనున్న లాంగు సాంగు వద్ద యుద్ధమాంభవమైనదని పీకింగునుండి తంత్రములమున తెలియవచ్చును.

రెయిన్మాన్యు; విదేశ వైస్యుములు

టియంట్సింగు, జూలై 8:- బోక్సింగు ప్రోటాకులు యజమాన్యులను స్థిరముగ నుండునటుల పీకింగు రెయిల్వే మాన్యును మరల మేయరును నిమిత్తము 200 మంది బ్రిటిషు పరాసు వైసికులు పీకింగునకు బోవుచున్నారు. వారిని గొనిపోవుచున్న వైసికులు బ్రియిను లాంగు సాంగువద్ద నాపబడెను. ఆచుట్టు ప్రక్కల కొలది దూరమున నె ఘోర యుద్ధము జరుగుచుండుట కలన వారు పదిమైళ్లు క్రిందికి పోవుట నుంచివని ప్రజాపాక్షికు వైస్యాధిపతిగారు వాని బలవంతమున నవట నాపజేసిరి. అందున న నిర్దోషు బ్రిటిషు ఉద్యోగియులును, కొంతమంది తంత్రవాదానలులు తప్ప తక్కినవారందఱును వెనుకకు మరలవలసినవారైరి. పిమ్మట నామాన్యును బాగుచేయుదుటకు చీనావా రంగీకరించిరి.

సార్వభౌమ క్షమాపణము.

జ్యూన్ 25, జూలై 8:- రాజకీయ కారాగృహవాసుల కొనగబడిన క్షమాపణము ఆస్ట్రేలియావారి దృష్టిని విశేషముగ నాకర్షించెను. జ్ఞాను క్షితులకు మిగుల కోపముగానున్నది. కాని వారు సార్వభౌమని స్థిరముల బహిరంగముగ విచక్షింపజాలరు. ఈవిధవాస్తవం నెనినవిమృట ప్రధానమంత్రియు విదేశ పంత్రియు గూడ మిగుల అభ్యుత్సాహమున. వారిదేశ కీ సమాచారమును చక్రవర్తిగారికిలన కనియుండజేయెను.

నూతనలెందు సైన్యాధిపతి చంకబడుట

లండను, జూలై 8:- బ్రిటిషుదళ జనరలు ఎస్. ఇ. హెన్రీ, దక్షిణ భారతదేశము మెసీసు యుద్ధమున జంపబడిరి. ఆయుధముననే పోరాడుచున్న అతని కమాండర్ లిట్ అతనికి పరక్రయభావించిరి.

సంధి ఆలోచనలు

ఆంధ్రదళము, జూలై 8:- ఆస్ట్రేలియాలో బ్రూయూను వద్ద జరిగిన వైసికవిన్యాసమున 32000 వైసికులు ముందునకు నడచిరి. వైస్కుల ప్రతినిధులు వారి కుపన్యాసముల నెనగిరి. సంధి విధానము ననుసరింపవలసినదని కారలు సార్వభౌమను కా సమయమున లెంతవచ్చెను.

సమగ్ర వైసిక బలము.

లండను, జూలై 8:- ఈ సందర్భవచ్చు బ్రిటిషు అవస్థుండన ఫలితముల విచక్షింపుచు నేర్పి రాబిన్సను గారు ప్రధాన కార్యాలయము నుండియులుల వ్రాయు చున్నారు. క్రొత్త వైస్యుల గూర్చి కొన్ని యవసమృత్తము లున్నవైస్యుములలో నలొంతిభావముతోచినదని చెప్పుచున్నాడు. ఈ క్రొత్త దళముల వారు జర్మనులకంటె బలవంతు లను సంగతి నొకమాదుగాక అనేకమాదులు యుద్ధములో తెలియబరచిరి. నేటిదినమున మే మాక్రో వైస్యుము లెప్పుడు బలమైనవనియు, వైసికులుగూడ దృఢతలనియు నవ్యుక్తము. ఇంగ్లీషు, స్కాటిషు, వెల్షు, ఐరిషు, ఆస్ట్రేలియను, కనేడియను, ఆఫ్రికను వైస్యులులుచేసిన యుద్ధముల నన్నిటి వారిందు కుదాహరణ జూపిరి. వీటిలో ఇటీవల వచ్చిన వైస్యుములు కొన్ని ఒకరించి న కార్యములుగూడ తెల్పులయుగ ప్రశంసార్హములు. అధికారుల నేకమాదులు వారిని గూర్చి భువనమృత్తములబడిరి. కాని వారి యవసమృత్తము లన్నియు హాస్యాస్పదములుగ కార్య సంతోషమున వోచుచుండెను. ఇట్టివిధులకు సహాయముగ విమానములను విశేషాభివృద్ధి పరికింపబడుచున్నది. జర్మను లిదివరకెన్న డెయగనెరితి నెట్లొక్కమాదుగ విశేషసభ్యము. కానరింగజుగుదువై అట్టిసభ్యుహములన్నియు జేయుచుండెను. కార్య నిర్వహణకాలము వ్యక్తుల వై నను గాకపోయినను అంతయు న ఫలితము మాత్ర మొకే విధముగ నుండుననియు, ఈ వైస్యుములు శత్రు వైస్యుముల కంటె బలవంతము లనియు బోధితమయ్యెను.

జచ్చివారు జర్మనీకి ఉర్రులగడ్డల నంపుట.

ఆంధ్రదళము, జూలై 8:- కృతసహాయ మంత్రిలు కొంతమంది ప్రతినిధులతో నెలుల కెస్పెని తెలియచున్నది. రాక్షసి బొగ్గును తెచ్చుకొను నిమిత్తము హాలెండు జర్మనీకి బంగారముల సంపాదనీ యున్నది. ఇంగ్లాండు రాక్షసి బొగ్గునించుచును పంపించు గాని ఉర్రులగడ్డల మాత్రము కావలయునని పట్టుపట్టు లడు.

దేయమంది ఎక్స్పెంజువద్ద నొక ఉపన్యాసమున, అహోర పహాములు చాలకుండుట కింగ్లండుకుయు నుత్తరవాది కాదనియు, అదింతయు దొరతనముల పద్ధతివలననే గలుగుచున్నదనియు ఒకయజపన్యాసమును చెప్పెను.

జర్మనుల యుద్ధములు

లండను, జూలై 8:- హాలెండునందలి కలవరములను గూర్చి ఇంగ్లాండు హాలెండులకు వైరములుగ జేయు నిమిత్తము జర్మను పత్రికలు విశేషముగ నభిప్రాయపరచుచు ప్రకటించుచున్నవి. కాని ఆయుద్ధవైస్యుము నెరివేజాలదు. రాక్షసిబొగ్గు తెచ్చుకొను నిమిత్తము బంగారముల జర్మనీకి పంపవలయుననియు, ఇంగ్లాండుకు ను గాక్షసిబొగ్గు పంపించుచున్నను బంగారములమాత్ర ముదగుచున్నదనియు హాలెండు మంత్రి పరికిన పలుకులలో విశేషముగ సభ్యముగ గల్పించి వారు ప్రయోచిరి. హాలెండు మంత్రి యిటుల చెప్పెను. రాక్షసిబొగ్గును తెచ్చుకొను నిమిత్తము జర్మనీకి బంగారముల సంపాదనయు. ఇంగ్లాండు హాలెండునకు రాక్షసిబొగ్గు సంపాదనయు. ఈ స్థితి దచ్చి ఒకంబడిక ప్రకారము హాలెండు ఇంగ్లాండునకు గూడ బంగారముల సంపాదనయును.

బ్రిటిషువారి వైఖరి.

బ్రిటిషు లెట్రివాక్తు:- హాలెండు కృతసహాయ మంత్రి పరికినయంత్రమును గూర్చి బ్రిటిషువారి యభిప్రాయ మిటులబడుచున్నది. బ్రిటిషువారు తెలిసికొనెరి. జర్మనీకి బంగారముల సంపాదనగాని బ్రిటిషువారు హాలెండువారిని బంగారముల సంపాదనగాని బలవంత నెట్టలేదు. దేశ ఉపయోగమునకే బంగారములు చాలకున్న హాలెండువారు విషమస్థితిని సులభముగ బావుకొనగలను. జర్మనీకంపు బంగారముల సంపాదన బ్రిటిషువారి కంపు బంగారములకు గూడ వారంత నిర్బంధించుచున్నాడు. హాలెండువారి రాక్షసిబొగ్గు చాలమికిని బ్రిటిషువారి సమవాదికిని మియు (బంధు) లేదు.

స్థానిక వార్తలు

అటల్ బిహారీ వాజ్పేయి:— ఈనెల 16 వ తేదీన గవర్నరు గారు బాన్సువాడలో ఉత్తరభాగమున అటల్ బిహారీ వాజ్పేయి మును చూడెను.

టెలియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైపు అస్సురెన్సు కంపెనీ:— ఈ ప్రయత్నము కంపెనీ వారి కోటలో నివసించు ప్రధాన సహాయకర్తగా పంపిన పి. వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు గారిని ప్రస్తుతం అసిస్టెంటు సెక్రటరీగా నియమించుట. ఇదిగో కీర్తిమణియు పాశ్చాత్యులకే చేయబడు చుండెను. ఇప్పుడు హిందూవుల నిర్మిత యుద్ధోగ గర్భులుగ నిర్మాణించుటవలన కంపెనీ అధికారులు హిందూ ఉద్యోగిగల శ్రద్ధాధర్మము మెచ్చుకొను చున్నారని చెప్పవచ్చును.

బిసెంటునిగి:— నిన్నటి ప్రకటనను 9971-0-0 చిత్తూరులో మురాలీ 275-0-0 చెజవాడ హోమురాలు లీరు 1 వ నాయు 150-0-0 జి. సీతారామమూర్తి ప్లీడరు సోంపేట గారిద్వారా కొందరు 27-8-0 మూర్తిపాహాము రూపలీరు 20-0-0 ఎస్. వి. నానాచ్యూగారు కోయంబుత్తూరు 12-0-0 సి. వి. కృష్ణారావుగారు ఒంగోలు 15-0-0 వెండ్రి కట్టుమున్నగురుడి 2-0-0 ఎస్. వీరప్పమొదలి (కూలిపని) తిరుచెంగోడు 2-1-0 ఒకభక్తుడు మైదాలాపూరు సెలచం 2-0-0 మరియొక భక్తుడు 1-0-0 మొత్తము 10567-11-8

కేరళకు ప్రతిక:— వాల్మీకి సెలయందు ప్రకటింపబడిన “కేరళకు ప్రతిక” సంచికలో వ్రాసుబడ్డ యంత్రములను చదివి యాప్రతికతో తమ కిరీటములను సంబంధమున వదలు కొనెదమని అర్చి విమలపుగారు యాప్రతికా సంపాదకులకు ప్రాసీది.

రాజధాని మేజిస్ట్రేటు:— ఎల్. పి. కామియేడు గారు కలవుతిసికొనిన మాసముగోజులు బార్డిటవును పోలీసుకోర్టులో జూరియర్ మేజిస్ట్రేటుగా పనిచేయుచున్న రావుపాహాజ్ ఎస్. ఎస్. వి. రాజాచారిగారు యీ దినము నుండి ఎగ్మారు పోలీసుకోర్టులో మావరాజధాని మేజిస్ట్రేటుగా పనిచూచెదరు.

భారతాంగనలకు విజ్ఞప్తి

శుభ జేతమునకు స్వపరిపాలనమున బడయుటకును వ్యాయాసనవిరుద్ధముగాని విధానమున ఆనందింపుటకును వాడియగాగు పనిచేసిన విషయ మెల్లరు నెరింగి యున్నారు. అట్టి వారి వైని జేతకక్షక కారణము ప్రయోగింపబడింది. దీనినిగూర్చి ఆక్షేపకశక్తులు జేతమునం దంతటను జరిగిన విషయము పోదరియజూలందరు నెరింగియు న్నారు గాన భారతాంగనలందరును గూడ ప్రతిపక్షమునకు పట్టెయందును గూడ పురుషులతో పాటు సుధలనుచేసి ఆక్షేపక తీర్మానములను రాజప్రతినిధి ఇండియాకుంట్రిగాల్లకు పంపవలె నని కోరుచున్నాము. మదేనూతరం అని శ్రీరతి పి. వి. సుబ్బయ్య డబ్బూర్ సుందరగృహస్థు బరంపురమునండి ఈ నెల 6-వ తేదీన వ్యయిండిగూ ప్రతికకు ప్రాసీది.

మొయిలసత్రికి గుర్తింపు

మొసపాపేయి విదానమును విశేషమున గూర్చి వ్రాయుచు, లండను వైయ్యు ప్రతిక హిందూజేతరాజ్యాంగ విధానమున కొన్ని సంస్కరణములను గావించుటకు యోచనలు జరుగుచున్న విషయము, భారతీయులకు తనకర్హమగు లను తామే హక్కుగలది కొనట కున్నాడు స్వాతంత్ర్య విషయబడుననియు రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడుననియు నూచించుచున్నది. ఈయనలను మొయిలసత్రికనంటి అండ్ల వ్రాసిన పత్రికల కేరళాపురమున్నది. మొసపాపేయి యా కవిమూలవారి విశేషము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణములను గావించుటకును తేదీని నెంబర్లకు గా రిటీవల్ జేప్పిన వాక్యములు మొయిల సత్రికకు ముదమును కలిపివి. నిన్నటి ప్రతికలో అందుచే గలిగిన మరణకాంక్షిని మొయిల సత్రిక వెల్లడించినది. స్వపరిపాలనము మొదలగు రిట్టికోరికల వాదలకు ద్రోచి, స్వల్ప సంస్కరణములను జేయవలయునని మొయిలసత్రిక దొర తనమువారికి నలహా నిచ్చుచున్నది. భారతీయులకు రాజ్యాంగ సంస్కారము లొసగునాడక పోయినను, మొయిలసత్రికకు మరణకాంక్షి గలిగిందగుట కా సత్రిక నభివందించుచున్నాము.

వృత్తాంతములు

చదువునకు పోరాడెద మను నిశ్చయముతో బయలు వెదకిన యవ్యుడు శ్రీమతలము రంగంగము జేరెను.

రవ్యుడు కార్మిక ప్రాతినిధ్యం సభవారు తమకు దొరతనమువారియం దుమిరవిశ్వాస మున్నదని యేకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

ఒకనిచంపినందుకు పట్టుకొనబడె:— ఒకసిపాయి భార్యనుచంపి పోలీసువారికి పట్టుపడకుండ పాపొయిన రామ్ సింగ్ అను చిత్రలేఖకుడు సేలముజిల్లా దిండ్రగిరిగ్రామము అను గ్రామములోపట్టు పడెనట్లు దెంగుకూరు పోలీసువారికి వార్త పంపబడెను.

అడవిమగలు:— సింహళము బుద్ధభాగములందు సంతరించుచు చెట్లను చేయలను భ్యంసము చేయుచు మనుష్యులను వెంటదరిమి చంపుట మొదలగు నష్టములను గావించు చున్న మూడు అడవి ఏనుగులను చంపివేయుటకు సింహళపు దొర తనమువారు అంగీకరించిరి.

చెన్నైలో పచ్చయప్ప కళాశాలా ప్రెసిడెంట్ గోల్లో గానిని, డాక్టరు రాధామణులంద ముఖ్యగానిని అండ్లమును దేశచరిత్రలను విద్యాధ్యయకు సేపుటకు నియమింపవలెనని వైసురు విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రయత్నమును గావించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

సేనలోని గుమాస్తాకు శిక్ష విధింపబడుట:— 61 వ పటాలములోని గుమాస్తా వద్ద సిపాయిలచే వారి చుట్టులకు బంపునిమిత్తము ఉంచబడిన 240 రూపాయలను అతడు తన స్వంతభర్తల నిమిత్తముపయోగించినందున వానికి 100 రూపాయల జాబ్బానామును, 1 సంవత్సరపు కఠినశిక్షయు విధించబడెను.

నిన్నటికోజు తెల్లవారు బామున నిక్కి గంటలకు పైని కోర్కోగుల విచారణనిమిత్తము నిరోధమున నుంచబడిన నిర్దలుసిపాయిలు భిజానావైపున విడగొట్టి అందుండిన 5100 రూపాయలనుగూని పోరిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. ఇంతకు పూర్వము 8 సంవత్సరముల క్రితముకూడ నిట్టిదొంగతనమే జరిగినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

డిప్యూటీకమిషనరుగ పనిచేసి యుపకారవేతనమును వైకొనుచున్న రాజా నరేంద్రనాథుగారి యాజమాన్యమున జులై 6 వ తేదీన లాహోరులో పెద్ద ప్రాతినిధ్య సహారంగ సభ జరుపబడి ఈక్రింది తీర్మానము చేయబడెను. “భారత విశామహుడును, భారతరాజకీయ ప్రజాపిత, నాయకులలో ప్రథమగణ్యుడు నగు దాదాభాయి నౌరోజీగారి నిర్వాణము నుగూర్చి సభవారు రెంతయు విసాదముమొంది దాని గ్రంథము చేయుచున్నారు.

పారిపోయిన హంతకుడు వీరకుట:— నమునువల అను నతడు తనవార్య త్రాగినందుల కామెను కట్టకొట్టి చంపివేసెను. వానికొకడు నెలలకొలది జైతనినను పట్టుపడెను. కొద్దిరోజుల క్రితము హంతకుడు సారంగపాటి, కోర్టుపాద్యులు, గారిచేత పట్టుపడి మేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు దీసికొనిపోయెను. తాన్ని పర్యాయములు త్రాగుట మానవలసినను మాననన తానామెను కట్టకొట్టి చంపివేసి వాడుమేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట ఒప్పుకొనెను. శిక్షనుమీ విధించబడినది తెలియలేదు.

పరాసువారి వైమానికవిజయము.

లండను, జూలై 6:— జూను 21 వ తేదీ మొగలు 30 వ తేదీ నరీకి తరుముచున్న పరాసు విమానము 19 శత్రువిమానముల నేలకుగొల్పినది. 14 శత్రువిమానములకు విశేషనష్టము గలిగెను. ఒకవిమానము పట్టుకొనబడెను.

లండన్, జూలై 6:— నిన్నటిరాత్రి నావికా విమానములు గిద్దలీసు వైమానిక నిలయము మీద దాడు సలిగెను. శత్రువులు పూర్వమును, ఎదురు కొలులును బహునిపుణ తిలో నిర్వహించ బడినను పూ విమానములు అనుకొనిన స్థలముల బాంబుల నుపయోగించి నిజమునందుకు మరణింపెను.

భయంకరముగు యొక పెద్దమొసలి:— రమారమి 14 అనుగులు పొడవుగల మొసలియొకటి కలకత్తాలో చందపాన్ ఘాట్ నకు సమీపమున ప్రవహించునదిలో నగుపడెను. పడవలవారు తెడ్లను వేయుట మాని ఆరియేమిచేయునో అనిచూచుచుండిరి. రివరు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు యీవాక్రవిని ఆఘాటుకి పడవలో వచ్చి దానిని కుప్పాకితో కాల్చుటకు ఏ పర్యాయములు ప్రయత్నించిరి కాని దానిని చంపలేక పోయిరి. దాని నోటిలో మొక కుప్పాకిగుండు చిక్కుచు పోయినను అది చావ లేకట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది.

హోరాస్తలు స్టేషనులో దొంగతనము:— షేక్ ఇస్మాల్ అను నతడు బయలుదేర బోవు వైలునిద ప్రయాణము చేయుటకు సిద్ధముగనున్న యొక ప్రయాణీకుని హోర్కాజేబునుండి రూపాయల సంచిని అపహరించుట నైటువే పోలీసు సాద్రెంటు జాన్ సన్ గారు చూచి దొంగను పట్టుకొకతనను నుద్దేశముతో వానిని వెంట దరిమిరి. తన వెంట పరుగెత్తి వచ్చుచున్న సాద్రెంటుగారివై షేక్ యిస్మాల్ ఒక కత్తినివీసినను ఆయనకు అంతగా గాయము తగుల లేదు. తుదకు వాడు స్నానములు చేయు లేవునట్ల దొరకెను. వానికి 4 సంవత్సరముల కఠిన శిక్ష విధించబడెను.

పెండ్లిమారుడు కోర్టుకువచ్చుట:— కలకత్తాలో పోలీసుస్టేషనులో నొకపోలీసు భటుడుగా నుండిన ప్రజావిపరీతి బా అనునతడు వై అధికారుల ఆజ్ఞలేమండ 10 దినములవరకు కొలువునకుపోక గడచినకుక్రవారమునాడు ఉదయము పోలీసుస్టేషనుకు బోయెను. కలవులే నిది ఇంటినదై ఆగిపోయినందుకు వానివై కేసుచేయబడెను. తనకు చూటాత్తుగా పెండ్లిమిదినమియు, తానా సమయమునబోయి పెండ్లిమిమార్తె వివాహమాడక పోయిన తన మతశాసనముల ప్రకారము తనకు 500 రూపాల నష్టము కలుగుననియు చెప్పెను. మేజిస్ట్రేటుగారు 10 రూపాల జరుమానా విధించిరి.

1916 సంవత్సరం డిసెంబరు 17 వ తేదీన కాబజటి అను పసికత్తె దక్షిణ మలబారునందు తన యజమాను నింట నుండి బావిలోయి మరీయొక స్త్రీయంట దాగిగొనినట్లు తెలిసి యజమానుడు ఆమెను తీసికొనివచ్చు నిమిత్తము తన ఇద్దరు నాంతులను బంపెను. వారామెను తీసికొనివచ్చినప్పుడు యజమానుడు తన చేతికట్టతో నామెను రెండుదెబ్బలుకొట్టి ఆమె పారిపోవుటకు కారణమేమో యడుగుటకు తన నొకరుల నిద్దరిని నియమించెను. వారామెను స్తంభమునకు కట్టివేసి యిద్దము వచ్చినట్లు కొట్టిరి. అందులో ఒకడు ఆమెకుడుపువై తన్నినందున ఆమె మరణించెను. యజమానివైని, నొకరు లిద్దరివై కేసుచేయబడెను. ఆమె చనిపోయినదినమున తాను తరుచూరులో మందు పుచ్చుకొనుచుంటినని మొదటి ముద్దాయి వాదించెను. చనిపోయిన స్త్రీ భర్త తన భార్య ఉద్దముచే చనిపోయెనని సాక్ష్యము చెప్పెను. ముద్దాయిలయందు నేరము కనబడక సాక్షులచే కేసు కొట్టివేయబడెను.

అసిమెంటుము గారు

హోమురాలు పతాకము

ఈ నెల 6 వ తేదీన ఉదయమున అసిమెంటుము గారి నిర్బంధవాస నుండిరా కరణమున పనివాంఛోగోటిని త్రవ్వసాగిరి. మరికొంత నేపటికి వారు చాల శ్రమపడి 48 అనుగులు పొడుగుగల భృశగ్రంథ నాగోతులో దాగుగా నిలువజెట్టెనుగలిగిరి. నాడు కొద్దిగా వానమరియు చుండెను. భృశమును, భూమి యును గూడ జారుచుండెను, గారి శ్రవ్య శాలి యగు నొకతోటమాలి సాహసించి గ్రంథమునై కేర ప్రాకి అగట కట్టబడిన కట్టలో మొకత్రాకును జూపెను. ఆమెదిగవాసులందరు నవటజేరి కాలఅయ్యుము నానందమును పొందిరి. భృశాన్నము 1-30 గంటలకంతయు సిద్ధమైనది. అప్పుడు శ్రీహరితనముగహోమురాలు పతాకమును అసిమెంటుముగారు లేవజెట్టిరి. భారతభావిస్వాతంత్ర్యచూరకమగు నాపతాకమునకు నిర్బంధిత నాయకాత్రితయమును తెక్కినవారును నమస్కరించిరి. తత్పతాక సంక్షేతులై మెలగుటయే వారికి మహదానందకరము. ఈపతాకముబహుమూరము వరకును సోదరమగురు నా హోమురాలు ఆ శ్రయము కను వింత సోయగమును గలిగించినది. నూనోద యము మొదలగునూర్వాప్తమయము వరకు నీపతాకము గోచరించుచుండును. రాత్రిరక్తపాతననష్టములు గల అద్దము లనున్నవిడ గాంతరులోని వీక్షిక నిర్బంధితులకు హోమురాలు సంగు గల గాన విశ్వాసమును ప్రకటించుచు మెలగుచుండును. పతాకములు లాంతరును ఎత్తునప్పుడును, దింపునపుడును ఇంటి వారందఱును నమస్కరించుచుండును. (న్యూఇండియా)

రిచ్చిగారి సందేశము.

-:0:-

ఈనడుమనే యుదారవృద్ధయులగు రిచ్చిగారు (బాంబ్రురు) దక్షిణాఫ్రికానుండి హిందూదేశపు ప్రజలకు బంపిన సందేశమును సూరతు నగరనివాసులగు కున్వాస్త్వి. మెహతాగారు వైనికప్రతికలందు ప్రకటించియున్నారు. మెహతాగారు కడచిన ఏప్రిల్ మాసమున దక్షిణాఫ్రికాను విడిచి పెట్టుచురనగా నీరిచ్చిగారి దర్శనము చేసియున్నారు. ఈయన “హిందూదేశ పునరుద్ధారణమునకు సహాయము చేయవచ్చుట తనప్రకృత్యానైత్యమునకును, బలమునకును భాగ్యమునకును ఇంగ్లండు దేశము హిందూదేశమునకు ఋణపడియున్న ఋణమును నిగిరియిచ్చి వేముట యనియే నామట్టుకు దొరుచున్నది” అని చెప్పియున్నారు. మనదేశీయుల నాయన యిది జ్ఞాపకముందుకొనవలసినదని సలహా యిచ్చుచున్నారు. విాయెక్క స్వేచ్ఛ దానిని జయించుటకు విారుచేయు విాసాంత ప్రయత్నముల మీదనే యాధారపడియున్నది. కాబట్టి విారు విహక్కు, అధికారమును మీరే కాపాడుకొనుటకు సంసిద్ధులై యుండువలెను. ఈపనిలో మీకు గొంచుమాత్రగా నుండుటయే మావంతు. హిందూదేశ స్వరాజ్యనిష్ఠయమను రిచ్చిగారి క్రిందిరీతిని జెప్పుచున్నారు.

“ప్రపంచమందలి ప్రతిజాతియు తన్ను దాను పరిపాలించుకొనుటకు దగియున్నదని యూహించువడునప్పుడు హిందూదేశమనమధ్యమై దని యధి డేమిందుట కను విపరీతముగ నున్నది. హిందూదేశీయులు తమ వ్యవహారములను దాము చక్కబెట్టుకొనుట కనమగ్గులని వాదించువారు అట్టి పురాతన జాతి నవమానించు వారగుచున్నారు. మెనుక వేలకొలది సంవత్సరముల వఱకు తన్నుదాను పరిపాలించు కొనుటయే గాక యనేక జాతుల నాగరికతను రూపవంతముగ జేసిన హిందూదేశము తన వ్యవహారములను తాను చక్కబెట్టుకొనుట కనమగ్గులైనదనుట వేదిభమున నాలోచించినను వీలులేదు. హిందూదేశ మిప్పుడు నాతనముగ నిద్రనుండి మేల్కాంచినది. అంతియేగాక స్వరాజ్యము (హోమయాలు)ను బొందుట కొక సంపూర్ణకడమిపును జరుగుచున్నది. న్యాయమైన మీయాశయాలు విజయకరీటుమును దాల్చులకని నాయుద్దేశము. నేమన, నాస్నేహితులను మీ కెల్లప్పుడు ప్రతిస్పృహమైన సాహాయ్య శ్రమములగు సొసంగుచుండుము.”

హరిసందేశ మీ కిందిరీతిని ముగియుచున్నది.

‘ఈసుదేశమును విదేశములకు తెలియజేయుదు.

నేనుగంధిగాది కాలిగావలననుసరించి నడచుననియు, నేనెంత కాలము బ్రతికియుండునో యంతకాలము వాయన యుద్దేశ్యములకు నెఱవేర్చబడుననియు చు.గుననియు ఆ యనకు నమ్ము బలుకుదు. గవ్యస్థానము చేరుకొను తరువాతమును వీడవలనని గృహస్థ్యధ్యయన వాయకులను (Leaders of Home Rule propaganda.) నేనుగట్టిగ ప్రోక్షించుచున్నాను. వేలకొలది విఘ్నసంపర్కము మిమ్మగు యొకరు చున్నను తంజోపతండ్రులుగ ప్రతివాదులువీరై దురు తగులుచున్నను వ్యాకమును శాస్త్రసమ్యక్తమునైనవీ యాశయసిద్ధిపై ప్రయత్నింపును. నేను వీరిని స్థిరముగనొల్పి చెప్పుచున్నాను. తుట్టకునకు విజయమువీరిది. — (దేశమాత,

సెల్లూరుజిల్లా గూడూరు గ్రామమునందు ఈ నెల
 5వ తేదీ పునఃమలు, ప్రారంభించి రాత్రిపాతకాలా భవన
 మున సభచేరి యిటీవల ప్రభుత్వమువారు శ్రీ ఆనందసెంటమ్మ
 గారికి ప్రవాసకత్తును విధించినందుకు కడు చింతిల్లము ఆమె
 గౌరవాధ్యక్షుల దేశమారు, కీర్తిశేఖరైన దాదాభాయి నారోజి
 గార్ల సభములయధ్యక్షశ్రీ సెంటమ్మగారి పటమును ఒక చక్కని
 పాల్కెక్కిన నునిచి నాటి రాత్రి సుహృదైవముతో పునఃమంతయు
 సుధ్యయము జరిగిరి. స్త్రీయ హోతు లిచ్చి కానుక లొసంగి

ఈ నెల 1-వ తేదీని గుడివాడలో సబ్సిట్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగారు తిరుమలరావు నాయకుగారు గుంటూరుకు బదిలీయైనందువారి గౌరవాధ్యమై సాంఘిక సమావేశము, గుడివాడలోనే జరిగిరి. ఆసభకు శ్రీ డి.ప్రొత్తయ్య మునస్, గూడూరు రామచంద్రరావు, కోన సీతారామగారు, అన్నపూర్ణి, నోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగార్లును పాల్గొందలు. ప్రముఖులను విచ్చేసిరి. సమాఖ్య 10) జీవన్మరణము, శ్రీనాథుగారి గణగణములను గూర్చి కొన్ని ఉపన్యాసములును, వద్యములును చదువుబడినది. అంగలూరు బాలుర పాఠశాలలోని బాలురవల్ల "చంద్రహాస నాటకము" లోని కొన్ని అంకములు అర్చ్యం వనోపాదముగా నేయబడెను.

ఇటీవలి మాన్యువల గూర్చి వివరించబడిన భావములకి కటి గూడ కలదు. ఇంతవరకును హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున సావిత్రదేశముగ నే యుండెను. ఇదివరకు సామ్రాజ్యసభలకు భారతీప్రతినిధు లెవరును వచ్చియుండలేదు. ఈసారి భారతీయులు సామ్రాజ్య యుద్ధసంఘసభలలోను సామ్రాజ్య మంత్రిసభ సభలలోను గూడ పాలుగొనియున్నారు. ఈ ప్రాతినిధ్యము శాశ్వతముగ జరుగునని ప్రకటింపబడినది. సామ్రాజ్యమున కంతటికిని సంబంధించిన విషయములు దర్శించబడునపుడు భారతీయులు తమ అట్టిప్రాయములను తెల్లచించుటకు వారికి హక్కు కలదని స్పష్టపరుపబడినది ఇట్లు చేయుట చాల సమంజసము. సామ్రాజ్యమునందు భరతభండమునకు గల సాత్వధికుమారు (సామ్యభిరతు స్వల్పముగ గ్రహించినట్లు దీనివలన జేయుచున్నది. ఏ సామ్రాజ్యమునందు భరతభండ మొక భాగమో అట్టి సామ్రాజ్యమువల్ల భారతీయులు శక్తి విశ్వాసములను కలిగి యున్నారని సామ్రాజ్యమునందలి ఇతరదేశములవారు నేటికి గ్రహించగలిగిన దీనివలన జేయుచున్నది. ఏప్రిలు నెల 27 వ తేదీన గియోహోలులో జాయకు జార్జి గారు నడిపిలేరివి ఇప్పుడు భరతభండము సామ్రాజ్యమున సమభాగిని యగు జాతియొక్క సానమును బడసినది. ప్రస్తుత సమయమున నిది మరెముక ముఖ్యవిషయము. హిందూదేశమున పరిష్కరింప బడవలసిన కఠిన సమస్యలు చాలగలవు హిందూదేశ మొకదేశముగాను, ఒక భండము, 315,000,000 మంది జనులతో నిండియున్నది. సెక్కుమతములు గలవు వ్యవములును భాషలును పూర్వవారములను సాంప్రదాయములును హెచ్చుగ నున్నవి. ఇవి యన్నియు సభివృద్ధి కన్యంతములను కలిగించు నవియే గాన నిరంకుశాధికార వ్యవస్థతో యుపకారచింతను కలిగి యున్నను అట్టివారి పరిపాలనమును స్వపరిపాలనముగ మార్చుట చాలమందముగ గాని జరుగనేరదు. వాంఛితార్థ సిద్ధికి సాధనమగు సభివృద్ధిని యుష్టానంతరమున కలిగింప వలెననుట నిర్వివాద విషయము. సామ్రాజ్యసభలయందు భారతీప్రాతినిధ్య మంగీకృతమగుటచే ఇది ఇప్పుడు వెనుకటికంటె సులభసాధ్యము. పరస్పరానుకూల్యము నకుసరించి జనప్రసేత విషయ పరిష్కారమునకు గ్రహంబుట మరెముక ముఖ్యవిషయము.

ఈ ప్రాతనిష్ఠమువలన మరియొక సామర్థ్యమును కలిగి
తమకలను ప్రతిభా సామ్రాజ్య విధానము కిన్న బాటల వైక
మత్యమును కల్పించుటయందేగాక విలక్షణమును నాగకత
యొక్క భేదమును కలిగిన దేశముల వారి ప్రతిభాభావము న
దేందుటకు గూడ సమర్థులైయున్నవని వీరిలన విచిత్రమును
యన్నది. స్వాతంత్ర్యము వైకమత్యము ననున
విషయ సామ్రాజ్య విధానమువలన కేవలముజ్ఞైయున్నవి. వీరినెల్ల
వారు ననుసరించిన ప్రపంచమునందలి శాంతివాదులందరును
జేయగలిగిన దానికంటె సధికమును లాభము చేకూర్చుటకు
ప్రాప్తిప్రయత్నముల కన్యోన్యము కలుగజాలని తలచువా
రు పుంపుగున్నను అట్టివాటిగూడ పుష్కరాంగికారమును
కలిగించుట సుకరముకావలదు. వన సభలలో నిజీవల జరిగిన
మాత్రమ మాన్య ప్రకృత్యమువలనను సొంగుదేశమునకు
సమస్తాన మొసంగుటవలనను ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము
సాగర పరిపాలనా విధానలంఘనము కాగలదని స్పష్ట
మగుచున్నది. సామ్రాజ్యము నందలి వివిధ దేశముల
వారిక స్వపరిపాలనము మొసంగుటకే కాక వారి ప్రతి
నిధులకు సామ్రాజ్య సభయందు స్థాన మొసంగుటకు గూడ
సమర్థులై కేవలము బడినది. ఇట్టి సోదర పరిపాలనా విధాన
మిదిగో కన్పదమ వీక్షియింపలేదు. వెనుకటి మహాసామ్రా
జ్యములు నిరంకుశ ద్వివిధ శిక్షితులకే ఆధారపడి వీక్షింపబడినవి.
స్వాతంత్ర్య ప్రభావపరిపాలనా విధానములవై సధికముగ నాధా
రపడి వీక్షియింపలేదు. ప్రపంచము నాడియ స్వాతంత్ర్య
మత్యధికముగ గల విధాన మిదియే. నవ యుగభాతులను శాం
త్యితిలో పరిష్కార కరతములుగ నొనర్చుకొనిన వీసామ్రాజ్యసే.
రాజకీయములందు చాల వెనుకబడియున్న కొట్టికొరిది ప్రజ
లకు స్వపరిపాలన సామర్థ్యము నొసంగుటకు మూలాధార
ముల నేర్పరచినది. నిరంకుశ కళావిధానములకు వర్తింపని కృప
మైతనగారికది. నాన నీ సామ్రాజ్యమునందలి ప్రజలందరును
సహజోదార భావధర్మములై పౌరసహో స్వయంవ్యక్తమగు
ప్రభావపరిపాలనా విధానము నవర్థముగ కలుగగలదు.
ఈ మహాకార్యము సాధ్యమగునేని ప్రపంచమున కంతటికిని
శాశ్వతశాంతి సామ్రాజ్యసమభావములను కలిగించు ప్రతిష్ఠాప
నముల నెలకొల్పుట చేకూరగలదు. ఏమారుమూలను ఎట్టిభావ
ను మూట్టాడును ఏజాతికిని మతమునకును చేరినవాడైనను
గూడనే కీ భావముతో నుండ నవకాశము కలదని వీరివ
లనవిధము కావలదు. అట్టి ఏక పరిపాలన మే
న్నదియే. ఈ సమదాయమునందలి ప్రతిస్పృహకీలేమును స్వప
రిపాలనముతో తత్కాలమున విధానమునో కలిగించుదును. ఈ
సోదర ప్రభుత్వము వారందరునుకలసి జలొచ్చించుటగను పని
చేయుటకును సోదరభ సముగో మెలగుటకు ప్రధానసం
జ్ఞముగలదు.

ఆంధ్రప్రపంచరంగమున ముప్పదిమూడు సంవత్సరములు గంచరించిరి. నిబంధనలప్రకారము ముప్పది సంవత్సరము లకు విశ్రాంతిచెంది యుండవలసియుండెను. వైన మూడు సం-లు గడపినది. 'వెద్దతనమునచ్చె బుద్ధి పెడతలబట్టె' అను స్థితికి వచ్చినది. వయస్సునకు దగిన పరిణామము గనుబడుట ప్రకృతిభక్త్యులు. యౌవనమునకు వృద్ధపద్ధతి ననుకరించుటయు వృద్ధులకు యౌవనవనరే నభినయించుటయు, కడు ననవ్యముగ నుండునని నేలు చెప్ప నవసరములేదు. మంచివానికి చెడుగుణ ములనడుటయు, దుర్మార్గునకు మంచిగుణము కలుగుటయు చెడ్డకు మూలమని విజ్ఞుల లెవితము. వీరభరితము క్రమముగ స్పష్టముగాగలదు. ఆంధ్రప్రకాశిక ఏ దినమున వై సం దినపత్రికగ మాతీనదో తద్దినముతో తమియ పూర్వాదర్శములు, పూర్వ గభీరభావము పూర్వపక్షము లయినట్లు ఆ వ్రాతలు చెప్పక జెప్పవచ్చును. ఉచితా నుచితములకు దిలో దకములు విడువబడెను. స్వరాజ్య మనుమాట చెరిగిపడిన నండిహావు చున్నది ఈముదునలి జొల్లు మాటలకు లెక్కింప నేల యని పెక్కుదినములుగ మేమును తూడ్చి భావమున నుండిమి. అంతకంతకు మిడిసిపాటు బలమైనది. ఆ నోటికి హద్దు పద్దు గనుపింపదు. మాటకుముందు బ్రాహ్మణుల వైబడి కొట్టుకొనిన వాడేమి చేయగలరు? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కులములనుబట్టి యుద్వోగము లిచ్చుపద్ధతి యే కాలమునైన నుండెనా? ఈ దకు ర మా ర మి పది సం॥ ల క్రింద టి నుండి యుద్వోగములు భా లీలు పడిన యెడల బ్రాహ్మ జేతరులకుం దొలుత ముఖ్యముగ నవకాళ మియ్యవలసినదను ఉద్దెవు ఆచరణములోనికి వచ్చియుండుట ప్రకాశిక ఇంతలో ముచిదిసోయనా; ప్రతినివయమునను ఆధిప్రాయభేదములను ఇదివరకునలె సగౌరవముగ వెల్లడించుచుండిన ప్రకాశిక ఒక్క పెట్టున వీడెక్కి పెను రాగతనము నవలంబించిటకు ప్రకాశిక కుమబట్టిన త్సూరదేశత నవలంబియున్నది. మా! రంగస్వామి యయ్యంగారి ఆధిప్రాయములను వెక్కిరించి వెలికిలబడిన ప్రకాశిక తెలివి లేటపడినది. రంగస్వా మయ్యగారు జబ్బింకారుల పక్షమున సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభయందు ప్రాతినిధ్యము వహించియుండుటవలన వారు స్వరాజ్యసమితి లో బనినేయుచుండుట తమకనిష్ఠమని నూచించుచు కొ-దలు జబ్బింకారులు సంతకములుచేసి దోరతనమునకుం బంప నుండు మెమోరియలును, అందువై ఆయ్యంగారు ప్రకటించిన లేఖన, తదుపరి బొప్పిలి మహారాజుగారు మెయిలులో వ్రా-సిన యుక్తరమును, అందుమీద 'నూర్బండినూ' యొక్క విమర్శనమును చివరను ప్రకాశిక తన కంగారు ఆయ్యంగారి కతికించి చేసిన వీర్ణ విమర్శనమును జూచితిమి. కొలదియో గొప్పయో విషయమును జీర్ణముజేసి కొంటిమి. జమీదారులు మెమోరియల్ ఇచ్చుట ఉచితముట. రంగస్వామయ్యంగారి ఆధిప్రాయము అనుచితముట. ప్రకాశిక మేల్భరియని వె-రుక తాళము చేయు చున్నదట. అందునకు దగిన వారం-దరు సంతసిం చుచు న్నా-రం ట. కా-స్పిలుగా ప్రతినిధిగ నుండినవారు తమకష్టమునచ్చి రాష్ట్రీయ ప్రా-సనము రాజీయ క్షయహాములలో పనిచేయగూడదు. ఈ మాత్రము ఆంధ్రప్రకాశికా కంగారు ప్రకరణములోనిది. అన-గా ముద్రినిపత్ కమిషనరు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు మున్నగు గౌరవోద్వోగమును వహించి యుండెడివాడు ప్రజాప్రతినిధి-గ నుండును గాన గొప్పగొప్ప రాజీయారి సమన్వలను జర్పిం-చు పత్రికలకు సంపాదకుడుగ నుండగూడదు. అనునది వై-దానియం గు శత్రువునకు జేర్చబడవలసియున్నది.

ఇతర బొప్పిలివాడి ప్రకటనములో బొప్పిలి సహకారు
గారి యభిప్రాయముల ఖండించిన 'న్యాయుండిమా' పాండిత్య
మును ప్రకాశిక హాస్యము చేయుచు తత్పాండితి పూవామండ
లము కుండి నిరసతియై యుండ నోభవనియు, లేకున్న మన
జెన్నపురి ఖండవ పాండిత్యమున కింత వాడియుండవనియు
భాగను గ్రహించినది. ఫలాపేక్ష లేకండినంతకాలము
స్వయం వ్యక్తిత్వ మున్నంతకాలము ప్రతిపత్తిక యు కొంత
వాడిగనే యుండును. వార్ధక్యమునక బరాధీనతయు నందుచే
వాడితగుటయు సహజమని ప్రకాశిక మతించినదేమో ఎందుక
ను నిట్టి నిరసిపాటుకై — (హితకారిణి)

THE GREAT WAR

Defencelessness of London: Improvements Demanded

German Political Crisis: Sensational Speeches of Socialists

GERMAN MINORITY SOCIALISTS AND PEACE

INCITING REBELLION IN INDIA: ARRESTS IN AMERICA

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

London's Defencelessness Against Raids. Unanimous Demand for Improvement.

LONDON, July 9.

Saturday's air raid has intensified the demand for reprisals.

LLOYD'S NEWS says:—There was nothing yesterday to excuse the failure of the defence. The raiders came leisurely and bombed leisurely and seemed to despise the defence. Their flight over London was so slow that it looked like a parade. London's defencelessness against aeroplanes must be remedied without delay.

The SUNDAY TIMES says:—A new air policy is needed. As "shells" was the cry in 1915, so aeroplanes is the cry in 1917. The Government must be compelled to realise that aeroplanes are the deciding factor in the war by carrying hostilities into German territory.

The OBSERVER—States that most of the German machines were Gotha twin-engined biplanes and comparatively slow. Their low altitude showed the contempt for our anti-aircraft batteries, yet the marksmanship of the latter was remarkably good. Our defence is inadequate as regards machines.

The WEEKLY DESPATCH says:—If the people are unable to get protection they demand to be warned. The public is no longer in the mood to endure official obstinacy. The paper quotes the Lord Mayor as saying that the case for reprisals has been enormously strengthened by yesterday's happenings.

REYNOLD'S NEWSPAPER—Declares that it is now obvious that the German raids are deliberate operations of murder and terrorism. Londoners are now determined to fix the responsibility for aeroplane production and they demand reprisals on Rhenish towns.

Mr. Kennedy Jones, speaking at Muswell Hill, said there must be no more shilly-shallying on the question of reprisals. Disquieting reports that Lord French is hampered by other departments must be settled.

The Mesopotamia Report. Date of Parliamentary Debate.

LONDON, July 9.

In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that the discussion of the Mesopotamia Report would take place on the 12th July. The Government was carefully considering what action should be taken in consequence of the Report. He did not know whether it would be possible to indicate their action prior to the debate, but an indication would be given early in the debate. Mr. Bonar Law stated that, if one day was not sufficient for the Mesopotamia discussion, further time would be given.

The Censured Officials.

LONDON, July 9.

The 'Daily Chronicle' states that, with the exception of Surgeon-General Babbie, not one of the officers implicated by the Mesopotamia Commission report is now in the public service.

Irish Harbours and Imperial Defence. Premier's Reply to Navy League.

LONDON, July 9.

The Navy League requested Mr. Lloyd George to receive a deputation in regard to safeguarding Irish harbours and communications in the event of Irish self-government as the outcome of the Irish Convention. The Premier declined to receive the deputation at present and writes that the Government is fully interested in the strategic position of Ireland in relation to Imperial defence and communications in war time.

General Townshend. At Constantinople.

LONDON, July 9.

In the House of Commons Mr. Hope stated that, as far as the military authorities are aware, General Townshend was at present in Constantinople. The Army Council did not consider it advisable at present to approach the Porte with a view to his exchange.

British Destroyer Torpedoed. Eight of the Crew Killed.

LONDON, July 9.

The Admiralty announces that a British destroyer was torpedoed and sunk in the North Sea on 6th July. One officer and seven men were killed.

Racing in England.

LONDON, July 9.

The Derby will be run at Newmarket on July 31st and the Oaks on August 2nd.

Germany

Unprecedented Political Crisis.

Admiralty and Pan-Germans Denounced. Dismissal of Minister of Marine Demanded.

LONDON, July 8.

Germany has been suddenly plunged into an unprecedented political crisis by a sensational speech by the Catholic Deputy, Herr Erzberger, at a secret sitting of the Reichstag Committee, in which he roundly denounced the German Admiralty and Pan-Germans as the great obstacles to peace and declared that the results of the submarine warfare had been exaggerated. Herr Erzberger, who, although denounced by the regular leaders of the Clerical Party, has a powerful following, also demanded a real parliamentary system for Germany. The speech elicited placatory speeches from Dr. Bethmann-Hollweg and Herr Helfferich, but these absolutely failed to convince the influential Liberal Press, which is now clamouring for the dismissal of the Minister of Marine, Admiral von Capelle and even asks whether Dr. Bethmann-Hollweg can remain in office.

The BERLINER TAGEBLATT openly declares that a Coalition Ministry is becoming inevitable and that even leading Government circles no longer disguise the necessity thereof.

The Imperialist organ the TAGLISCHE RUNDSCHAU, mentions a rumour that the Committee wants to hear the evidence of F. M. Von Hindenburg regarding the military situation. Further developments are expected to-day and on Monday, but Dr. Bethmann-Hollweg has been warned that shilly-shallying will not be permitted this time.

German Chancellor on Annexations. Demands for a Parliamentary System.

LONDON, July 9.

AMSTERDAM.—Reports of the Debate in the Reichstag which followed here Erzberger's speech show that he was supported by the National Liberals and the Progressives. The Chancellor spoke for an hour and half. He declined to bind himself to no annexations and no indemnities. His speech caused great dissatisfaction. Not only Socialists but Liberals and other parties are demanding the introduction of the Parliamentary system with the appointment of leading deputies of all parties to ministerial posts. Another demand is for the introduction of the Reichstag franchise in Prussia.

Stockholm Peace Conference. German Socialists' Manifesto.

LONDON, July 9.

STOCKHOLM.—The German minority socialists have issued a manifesto announcing their views on peace. It demands general disarmament as the sole means of destroying militarism, denounces economic warfare, demands compulsory arbitration and the conclusion of peace without annexations or indemnities and the re-establishment of Serbia as an independent nation, declares that it would be unjust to treat Russian Poland differently from Austrian and German Poland, favours a Referendum on Alsace-Lorraine and the payment of compensation to Belgium, and denounces the policy of colonial conquests.

Germany's Final Attempt Before Peace.

LAHORE, July 9.

LONDON, July 8th.—The 'Idea Nazionale' says:—It is believed in Berne that Germany will make a final military effort and in the event of failure will make concessions with a view to peace. The Chancellor had a lengthy interview with Von Hindenburg in the presence of Herr Zimmermann and the Kaiser. Apparently General Hindenburg differing from high political circles favours the continuance of military effort. M. Marcel Hutin points out that the Kaiser is paying a third visit to Vienna while Emperor Karl has not visited Berlin and adds "that the Council which is about to meet with the Chancellor and General Hindenburg gives the impression that a fresh peace attempt is being prepared."—(C. & M. Gazette.)

England Can't be Starved Out.

Germany Knows That.

LAHORE, July 9.

LONDON July 8th.—Obviously inspired statements in German press declare that no serious judges ever expected to starve out England in a few months. Official Germany knows that England can hold out despite submarines just as Germany held out despite blockade. Nevertheless the loss in merchantmen will make Great Britain less stubborn.—(C. & M. Gazette Cable.)

TELEGRAMS.

America

Conspiracy to Incite Rebellion In India Ninety-Eight Persons Implicated.

LONDON, July 9.

SAN FRANCISCO.—The great conspiracy to promote revolution against the British in India is wider than hitherto suspected. Ninety-eight persons, ranging from millionaires to Hindu labourers and including prominent businessmen, German ex-consuls at Chicago, Honolulu, and Shanghai, and former Attaches at the German Embassy in Washington, have been indicted. They were organised and financed from Berlin.

Prohibition Legislation.

To be Settled by Joint Session.

LONDON, July 9.

WASHINGTON. While the final form which prohibition legislation will take will be settled by a conference of both Houses of the Congress it is regarded as probable that the decision already arrived at in the matter by the Senate (see July 8th) will be upheld. The Senate has also decided that distilled spirits in bond shall be paid for on the basis of ten per cent above cost.

Stricter Control of Exports from U.S.A. A Long List of Prohibited Articles.

LONDON, July 9.

WASHINGTON.—The Government's stricter control of exports operates from 15th inst. An explanatory statement issued by the President on the subject emphasises that every effort will be made to prevent supplies from reaching the Central Powers. The commodities controlled include coke, fuel oils, kerosine, gasoline, pig iron, ship plates, scrap iron, ferromanganese, fertilisers, flour, meal, fodder, meats, fats and food grains.

20,00,000 Men to be Placed in the Field. By America.

LAHORE, July 9.

LONDON, July 8th.—The "Morning Post's" Washington correspondent says: Since the declaration of war the general staff's equipment arrangements had been based on the assumption that the United States will place at least 20,00,000 men actually on the front in France.—(C. & M. Gazette cable.)

Turkey

Turkey Seeking for a Loan.

LONDON, July 8th.—The correspondent of Central News Agency in Basle says that Enver Djauid Pasha has arrived there. He is conferring with Scandinavian bankers from whom he seeks to obtain a loan.—(C. & M. Gazette cable.)

Italy

Italian Mussalmans at Jeddah. Pilgrimages Discussed.

LONDON, July 9.

ROME.—A semi-official telegram from Jeddah states that a mission composed of Mussalmans from Tripoli, Cyrenaica, Erythraea, and Italian Somaliland has arrived there and was cordially welcomed by the inhabitants. The mission studying the question of pilgrimages to the holy places of Islam on behalf of Mussalman subjects in Italian Colonies.

British Front

British Effort will Astonish History.

LAHORE, July 9.

LONDON, July 8th.—The Military critic M. Bidon writing to the journal 'Des Debats' says:—The British in the past year have perfected their preparations for the execution of attacks to a point that will astonish history. It cannot be doubted that British losses are only a quarter of those of the enemy. This reversal of the balance of losses is extremely important.—(C. & M. Gazette cable.)

Great Aerial Activity.

16 Enemy Machines Felled.

LONDON, July 9.

Last night's communique from F. M. Sir Douglas Haig said there had been continued enemy aerial activity. Our pilots, yesterday, frequently broke up large formations, carried out successful raids, and bombed and machine-gunned the enemy's aerodromes, depots, and troops. We brought down six German machines and ten were driven down. Eight of ours are missing.

General Haig this afternoon says:—We made raid southeast of Hargincourt and took thirty-five prisoners. We repulsed a raid southeast of Loos.

French Front

A Keen Artillery Struggle.

French Occupy an Enemy Trench.

LONDON, July 9.

Last night a French communique reported that the artillery struggle was very keen in the Pantheon-Froidmont Farm district, in which the French occupied a trench element. Artillery actions occurred at various points, especially towards the Hurtebise-Mont Haut sector.

TELEGRAMS.

Russian Front

Russians Gain Ground at Stanislaw.

LONDON, July 9. A wireless German official telegram says that the Russians again attacked at Stanislaw and gained ground.

Troops from Carso to Galicia.

LONDON, July 8th:—The "Carriere D'Italia's" Zurich correspondent says:—Numerous train loads of troops from Carso passed through Ljubach on their way to Galicia. Others have been withdrawing from Trentino. (C. and M. G. Cable).

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

United Provinces

Patna University Bill.

Select Committee's Report.

SIMLA, July 9. To-day's "Gazette of India" publishes the Select Committee's report on the Patna University Bill along with the text of the measure as amended. The following is the text:—The revised bill annexed to this report is the result of lengthy deliberations by which alone we are enabled to submit a unanimous report. We now proceed to outline briefly the main changes of substance we have made in the Bill which was referred to us by the Council. Notwithstanding that there is a considerable body of opinion opposed to this course, we, after considering and giving great weight to the views of those of our colleagues who came from Bihar, included the Diamond Jubilee College, Monghyr, among external colleges named in the bill. We have modified the powers of the Chancellor by substitution for the provision in the original bill of the provision annexed on section 6 (2) Benares Hindu University Act 1915, which we think will confer all necessary powers in regard to matters with which it deals. We have reduced the term of the Vice-Chancellor's appointment from 5 to 3 years, as we think it undesirable that an officer should be appointed in the first instance for so long a period as 5 years. We also think it desirable that his power of appointing officers and servants should be limited to posts carrying a pay of less than Rs. 200 per month and that his powers in certain other respects should be modified.

We have transferred the provisions dealing with the Senate and the Syndicate placing those dealing with the Senate first, as we think that the arrangement is more suitable, having regard to the position which those bodies hold respectively in the University scheme. We have raised the number of ordinary fellows of the Senate from a minimum of 40 and a maximum of 60 to a minimum of 60 and maximum of 75. We have provided that the Vice-Chancellor shall be an ex-officio member of the Senate that the principal of every college in which instruction is given to the degree standard shall also be an ex-officio member of that body. We provide for an elected body of 50 ordinary fellows in the place of 20 provided by the original bill. There will be a substantial majority of elected fellows on the Senate as proposed by us. Of these 20 will be elected by the graduate teachers of the schools in which instruction is given to the standard to be prescribed by regulations and 15 will be elected by a special electorate of graduates and the remaining ten will be elected by such associations or public bodies as the Chancellor may empower in that behalf. We further lay down as revised by us that regulations shall provide for adequate representation of the Senate of all faculties of the University and of persons permanently resident in the Orissa Division. We have declared generally that the Senate is to be given the entire management and superintendence over the affairs of the University and that it shall exercise all powers of the University not otherwise provided for. We have indicated in some detail certain powers which we consider should reside in the Senate and on the other hand we have specified matters in which the Syndicate will have power to act independently subject to review by the Senate on a reference made by not less than six members of the Syndicate jointly. We have had great difficulty in arriving at satisfactory conclusions as to the distribution of powers between these two authorities in view of the considerable difference of opinion among the individual members of the committee on this point. But we think that the provision in the Bill as revised by us is a reasonable compromise. We have fixed the term of office of the first syndicate at 2 years as we think this is sufficient having regard to the manner in which the first Syndicate will be appointed. We have added the principal of the Ravenshaw College to ex-officio members and have provided that all ordinary members of the body shall be elected by the Senate from among its members. As to the constitution of ensuing Syndicates, we have made it a satisfactory requirement that this body shall contain at least one person permanently resident in the Orissa division, not less than 7 members of the University staff or the teaching staffs of the college and not less than 3 other persons who are following the profession of education. It will be observed that the general control of university affairs has been transferred from the Syndicate to the Senate in difference to the wishes of those members of the committee who pressed for this change. We have required the concurrence of the Senate and the Local Government to admission of educational institutions as colleges. As regards external colleges teaching to the degree standard we have provided that as to the location in four particular towns it may be dispensed with in any particular case by the direction of the Governor-General in Council. Similarly or the deprivation of a college of any of its privileges, we have required the concurrent decision of

the Senate and Local Government. As regards clause 11 which enacts that on the commencement of the Act the existing privileges granted to other Universities shall be terminated, we have provided that the privileges so terminated shall be deemed to have been granted by the Patna University. We think such a provision is eminently desirable as some provision should be made for the educational institutions whose privileges have been taken away and to cast on them the onus of applying in the first instance for admission would be, to our minds, unreasonable. We have altered clause 13 so as to require publication of the accounts of the university in the local Official Gazette. We think that publicity of this nature is desirable. We have recast clause 14, which deals with the regulations, separating those regulations which under the bill as revised by us must be made and those which may be made and we had naturally had to make many consequential alterations in this clause to meet the changes of substance in the bill which have been agreed to by us. We have further recast the sub-clause of this section which deal with the manner in which the first regulation should be made. We need not enter into a detailed account of changes as they are perfectly clear from the revised bill. We do not think it necessary to allude in detail to various drafting changes which we have made in the hope of improving the form of the bill. The Bill as revised by us is substantially changed from the bill which was referred to us and we therefore recommend that it be republished. Our colleagues Messrs. Basu and Sastri desire that we should insert in our report a statement that they wish it to be recognized that the Bill as revised contains certain provisions, more particularly as to the relations between the Senate and the Syndicate, which though accepted by them for the Patna University embody principles which they do not consider applicable to universities in India generally.

Calcutta

Assam-Bengal Railway.

Closed Section Reopens.

CHITTAGONG, July 9. The hill section of the Assam-Bengal Railway, which was closed on account of the damage done by floods and landslides in 1915 will be reopened for through running of trains on the 12th instant.

Burma

The Ruined Pagoda.

Three Lakhs Subscribed to Repair it.

RANGOON, July 9. The jewels on the bonnet of the pagoda at Pegu which was destroyed by the recent earthquake are said to be worth many lakhs of rupees. Some valuables had been discovered amongst the debris. Over fifty thousand people from all over Burma have already visited the scene and subscriptions to the extent of three lakhs have already been received towards re-erecting the pagoda, a greater part of which has been almost razed to the ground.

Bombay

Bombay Home Rule League.

Telegram to Messrs. Chamberlain and Lloyd-George.

BOMBAY, July 10. The following message have been cabled by the Hon'ble Mr. M. A. Jinnah, President of the Bombay Branch of the Home Rule League to the Secretary of State for India and the Prime Minister, in accordance with resolutions passed by the Managing Committee:—

To The Right Hon'ble Mr. Austin Chamberlain, Secretary of State for India, Whitehall, London.

The Bombay Branch of the Home Rule League fully endorse the representation of the Bombay Presidency Association protesting against the internment of Mr. B. S. and Messrs. Arundale and Wadia and the recent pronouncement of Lord Pentland on self-government for India which have inflamed the public feeling. The situation will become more critical unless the orders of the Viceroy Government are reversed and the policy enunciated by Lord Pentland authoritatively disavowed.

M. A. JINNAH,
PRESIDENT.

A copy of the above has also been cabled to the Prime Minister.

To The Right Hon'ble Mr. David Lloyd George, Prime Minister, Downing Street London.

The Bombay Branch of Home Rule League fully subscribe to the telegram sent by the President of the Home Rule League, Allahabad, deploring the Secretary of State's answers in the Parliament regarding the Madras internments which fail to give due weight to the representations of public bodies in India and tend further to irritate public opinion. Earnestly urge your immediate intervention.

M. A. JINNAH,
PRESIDENT.

Death of the G. O. M.

British Committee's Telegram.

BOMBAY, July 9. The following cable has been received from Sir William Wedderburn by the family of the late Dr. Dadabhai Naoroji:—British Committee Express profoundest sympathy to the family of the beloved venerated patriot.

Mysore

Don't Hanker After Government Jobs. Get Work Outside.

BANGALORE, July 9. Speaking to a gathering of students of the Mechanical Engineering School Principal E. O. Metcalfe of the Cen-

tral College advised them not to hanker after Government jobs too much and to get work outside their homes and remit money to the people at home. Eminence is naturally attained when heavy credit was brought to the country and they should sell their goods outside for cash.

South India

The Fire on the "Chilka."

RANGOON, July 9. Mr. Buckley, a sergeant in the Rangoon Police, has given to a representative of the "Rangoon Gazette" an account of the fire on the steamer "Chilka" which left Madras on the 1st July. He arrived at Rangoon in Sunday evening with other passengers, and his account of the fire has been wired to us from there. He came from Rangoon to Madras with some prisoners and he was returning to Rangoon on the "Chilka". The "Chilka" left Madras on the 30th June, with a miscellaneous cargo, and called at Baruva 500 miles up the coast, where she took on board a cargo of jute and live pigs. While passing south of Gopalpore smoke was seen coming from No. 3 hatch just when the European passengers, consisting of four gentlemen, seven ladies and four children, had sat down to lunch. Between 1,600 and 1,700 deck passengers were aboard. The officers and crew worked hard at the pumps. Nevertheless volumes of smoke came out of the hatch. Seeing the fire spreading, orders were given to the Marconi operator to send calls for help. Amid intense heat and stifling smoke for seven hours he was hoping to pick up land or a steamer. By 1-30 P. M. Hatch No. 4 took fire and the pumps became useless. By this time the deck passengers became panic-stricken, and, notwithstanding all efforts to stop them, some of them climbed up the rails on both sides of the ship and jumped into the water. The sea at the time was running high. Mr. Buckley says he saw a number of dead bodies. The others were calling on the officers for help; but they had their hands full. Boats were lowered and a number of Indian passengers got safely ashore. The squeals of the pigs during the fire was alarming. A Bengali woman fell while getting into a boat and was drowned. The Captain and the engineer officers refused to leave their posts, and managed to beach the ship. The boats which had landed on Baruva beach did not come back. Boats were launched with the European women and children. The men stayed on board with the Captain. At seven all efforts for saving the ship were abandoned and they left for shore in native boats. At Baruva the Europeans were provided with a bungalow by the customs officers. The Captain on getting ashore tried to telegraph to Calcutta, but, the office being closed, the message did not go until 10 A. M. At 5 P. M. on the 2nd a telegram came directing them to go to Baruva railway station and take train for Calcutta. The Indian and other passengers were treated hospitably by the Indian station master. From Calcutta they went on to Rangoon.

BRIEF TELEGRAMS.

(BY WIRE.)

It is understood that there will be no conference of the Registrars of Co-operative Societies this year as the Government of India is proceeding with Sir Edward MacLagan committee's report.

It is understood that a joint meeting of the All-India Congress Committee and the Committee of the Moslem League will be held on the 22nd afternoon at Bombay to consider the present political situation and the internment of Mrs. Besant and her associates.

Mr. A. C. Todd, Sub-Divisional Magistrate of Serampore, disposed of the case in which Moughtha Maya, a Burmese student of the Calcutta Medical College, was charged with smoking in a railway carriage. The accused and a Police Inspector were travelling in a second class compartment in an up train from Howrah. The accused began to smoke cigarettes and continued to do so in spite of the Inspector's protest. The accused said he had to smoke in the compartment and there was no arrangement for smoking cars. The Magistrate convicted the accused under Section 110, Railway Act, and fined him one rupee.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

LONDON, July 9. Replying to Mr. Magnus in Commons, Mr. Balfour confirmed reports that German agents were spreading falsehood in Spain and Russia concerning Britain which was represented as endeavouring to produce a revolution in Spain and restore Monarchy in Russia. Balfour said both allegations were untrue and absurd and inconsistent with policy of Britain which left other countries to manage their own affairs. Regarding China, Balfour said there was no danger to foreigners. Locations at Peking had been warned that communications between Capital and Sea must be kept open.

German and Austrian communiques continue constantly to make statements especially regarding Russian front which are largely irreconcilable with Russian communiques. For example no hint is given in either German or Austrian communiques of extent of Russian success at Stanislaw. Same applies to German communiques regarding French front. For instance no mention is made today in German official communiques of French success between Les Beauvettes and Chervigny. On contrary it speaks of continued Norman success. It is probable that enemy aim is to bewilder neutrals and at same time please their own people.

జాతీయవిద్య.

ఎన్నెన్నో ప్రజల గారు

విద్యావిధాన సంస్కరణములపై దేశమున నెల్లెడల చర్చలు జరుగు నీ సమయమున, జాతీయభావము లందరి మానసముల నాకర్షించి మాతన జీవనము నుద్ధరింపజేయు నీయన సరమున, భారత యువకులకు ధైర్యములుగాను, దృఢశక్తియుగాను, రాజభక్తి పూరితులుగాను, దేశభక్తి తత్పరులుగాను, మానవసేవా పరాసులులుగానుజేసి, వారలు సంఘమునకును, దేశమునకును ఘనతర సేవజేయుటకు శక్తివంతులుగ నుండుటలకు మన దేశములోని విద్యాపద్ధతుల మార్పుకొందింపజలయును.

ఈ మహా సంగ్రామము నుండి విద్యావిషయమున మనము కొన్ని పాఠముల నేర్వకొనవచ్చును. మనము ధీశక్తిని పెంపొందించుటకై యిదివరకు అచనసరముగ మన స్వశక్తులను ధారణానిత్యమున యీ యుద్ధములన సువ్యక్తమైనది. మానవ సౌభ్రాత్రమును మన యువకుల మనముల నెలకొల్పి విద్యా విధానములు మన కశ్యంతావసరము. ప్రతి విద్యార్థి యు కాలవలని లాభములను గ్రహించి, భావికాలమున ప్రపంచములో శాంతి సుఖముగ విరాజిల్లుటవలన మానవజాతి అభివృద్ధి గాంచుటకు సంశయము లేదని తెలిసికొనవలెను. ఇట్టి బోధనములను మన విద్యార్థుల కొనసాగించుటకు, ఇక నిట్టి సంగ్రామములకు మనజులు ముందంజ వేయరనియు, యుద్ధమును గర్హిత్వముగ జూచు సమయము తటస్థించుననియు నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. మరియు, ధీశక్తి సహాయముననే పరిపాలనా పద్ధతులు ప్రతిష్ఠాపితములైనవి. అధర్మప్రచారకులగు కొందరు వ్యక్తులమూలకముగ నీవిధి పరస్పర సభ్యులముగలిగి ఘోర సంగ్రామములు సంగ్రహిస్తే, మానవ జాతీయభివృద్ధికి మార్గ నిరోధకములను గలిగించుచున్నది. మన యున్నతభావముల ననుసరించి వర్తింపుచు సహజజ్ఞానబోధనాను సరణముగ వర్తింపజలయును.

ప్రస్తుతము హిందూదేశమున విద్య ధీశక్తిని మాత్రమే పెంపొందించునదిగా నున్నది. జ్ఞానసంపాదనము చేయుటయు దేగాని, ఉన్నతాశయముల నలరడజేసికొని ఘనజీవనముచేయుట కీవిద్య యంతమాత్రము సహాయకారి కాకున్నది. ఈవిద్య విద్యార్థియుక్త నైతిక, శారీరక, మతనిష్ఠయభివృద్ధికి తోడ్పడజాలకున్నది. పఠించిన విషయములను జ్ఞాపకమును కొనుటతోడనే విద్యార్థియొక్క ధీశక్తి సన్నగిలుచున్నది.

విద్యార్థియములు నాలుగు: (1) మానవుని ఆత్మభివృద్ధికి తోడ్పడి, ఆతనియందు ప్రేమ, న్యాయము, నైర్మల్యమున్నగు మహద్గుణముల నుద్ధరింపజేసి, తనకాలమున విశ్వ మానవాభివృద్ధికి సహాయకారియగుట; (2) యువమని మానసమును వికాసము నొందించి, ఆతని సాంఘిక, పౌరజీవనమున కర్హునిగ చేయుట; (3) ఈరెండికి, కార్యక్రమ ధైర్యము మున్నగు సుగుణముల నలరడజేసి, తన వృత్తియందు ఉత్తీకరముగ పనిజేయుటకు తగిన శక్తిసంపన్నుట; (4) యాతనికి మతి విషయక జ్ఞానమును ప్రసాదించుట.

(1) ఇందులోని ప్రథమాశయమును గమనింపవలెను. విద్యార్థి తన ఆత్మబోధనముల ననుసరించి వర్తింపుచు, సత్యము, శీలము మున్నగు సుగుణములచే భూషితుడై, కష్టములను నైర్మల్యముతో ధిక్కుంపుచు, వీరినిధరి వర్తింపవలెను. అందుచే, ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థియొక్క యున్నతాశయములను వృద్ధిపొందింపవలెను.

(2) ద్వితీయాశయము పాఠశాల పరిధియందే నాధారపడియుండును. పాఠశాలలో నెన్నడును దుర్భాష లాడరాదు. ఉపాధ్యాయులు వెన్నగునుష్టముగ వర్తింపవలెను. దేశభక్తిని ముఖ్యముగ ప్రతివిద్యార్థి మానసముగాను నాటుకొనునట్లు చేయుట ఉపాధ్యాయులవిధి. కొన్ని దేశములలో ప్రత్యేకముగ దేశభక్తి విషయమై కొన్ని యుపన్యాసములను బాలకసంఘమున. ఈపద్ధతియొక్క అనుసరణము, అట్టిసందర్భమున నొక యుపాధ్యాయుడొక దేశభక్తిని నీవిధమునగూర్చి యుపన్యసించును. అప్పుడు విద్యార్థి లందఱును దేశీయ సేవములతో, తివాసీలపై నాసీసలై, ఆదేశభక్తిని పటము నచ్చటపెట్టి, మిగుల భక్తిభక్తితో నాపటమున గౌరవింతురు. సిగరెట్టు, విద్యార్థులందరికిని నేర్పవలెను. మరియు, వార్తాపత్రికలలోని విశేషములను, ఉపాధ్యాయుడు భాలురకు సంబోధకము గావింపవలెను. తరువాత, సంగీతము, సభలు, మ్యాజిక్కులాంతులు, మున్నగువానిని చూపించుటకు బాలురకు జీవనమున నభిలాషకలుగును.

(3) తృతీయాశయము వృత్తిసంబంధించినది. విద్యార్థి విజ్ఞానశాస్త్రమును క్రిమావ్యక్తముగ జీవనమున కుపయోగించి, ఆర్థిక, పౌరశాసిత, వాణిజ్యశాఖలను వృద్ధిచేయు శక్తివంతుడుగావలెను.

(4) చతుర్థాశయము విద్యార్థియొక్క శారీరక, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధినిపెంచు చున్నది. శరీరవ్యాయమును విద్యార్థిలెల్లరుగ తీసికొనవలెను. కేవలముపండితుడై, ప్రపంచజ్ఞానములేనివానిని గౌరవించు నియముల గడచి పోయినవి. మానవుడు, తనఆత్మను, శరీరమును వృద్ధిగాంచు కొనవలెని మనఆశయము. ఇట్టివిషయమున, మతమును గూర్చి ప్రతివిద్యార్థికిని బోధించి, ఆతని ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధిని గాంచుట అవశ్యకపద్ధత్యము.

ఈపద్ధతులను మనపాఠశాలలో ననుసరించి, జాతీయ జీవనమున శక్తివంతముగా జేయుటకు మనమెల్లఱమును శక్తివందనలేక పాటుపడవలెను.

జపాను దేశములోని విద్య

జపాను దేశములో 100-కి 95 పాఠశాలలు ప్రభావికారముకొందనే యున్నది. ఇందులో కొన్ని ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు, కొన్ని ప్రభాసముల యొక్కయు యాజమాన్యముకొంద నున్నవి. సాంకేతిక విద్యాలయలకు తక్కు, నితర పాఠశాలలకు గ్రాంట్లు-ఇత-ఎయిరు పద్ధతి ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయును. సామ్రాజ్యాధిపత్యముల నుండిగాని, రాష్ట్రాధిపత్యముల నుండిగాని, యీ పాఠశాలల కగు వ్యయ మీయవచ్చును. ఇచ్చట నున్న మిగుల పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారి శిక్షణ సహాయమును చేయుటలేదు. ఈ నైవిషయములను బట్టి చూచినయెడల మాధ్యమిక విద్యాపాలన సంకీర్ణము సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారి చేతులలో నున్నదని తెల్లము కాగలదు.

ఈ జపాను దేశముల మతమును గూర్చి యిందుకయోచింపవలసి యున్నది. వీరి దేశీయ మతమునకు సింట్ అనిపేరు. ప్రకృతిని పూజించుటయు, పూర్వుల నారాధించుటయు నీ మతమునకు ముఖ్యలక్షణములు. గొప్పవారియెడల గౌరవమును, దేశమునెడల భక్తియు, నీ మతము మూలకముననే దేశభావ మానసములలో నాటుకొనినవి. ఈ మతమునకు మూలకాశ్రయము లేదు; నీతివిధానములు మున్ను; వేదాంతగ్రంథములు కావరావు. తరువాత వాద్యమతము వ్యాప్తమై వీరి మతగ్రంథముల వృద్ధిగాంచినవి. ఇప్పుడు 'బుషిడో' అను మతమే, జపానులోని గొప్పవారందరినీ నాదరింప బడుచున్నది. కావున ఇప్పుడు జపానువ్యాప్తమున మతావేశము మిగుల ప్రబలముగ నున్నను, ఉన్నత జాతివాదులొని నైతిక సాంఘిక నామముగా మారినది. వీరినిగూర్చి జపాను దేశము లొకరిట్లు వ్రాసియున్నాడు. "రాజభక్తియే వీరికి మతము. చక్రవర్తిపై ప్రాణముల నొందుటయే విధ్యక్షణ్యమని వీరి మతము కాంచుచున్నది." "మనుజులు తృప్తికరముగ జీవనమాత్ర గడపి, సాంఘికాశయముల చేకూర్చుకొనుటయే మతియుయొక్క ముఖ్యోద్దేశమని" ఖ్యుకుజావాగారు చెప్పియున్నాడు.

ఇట్టి ఆభిప్రాయములను తిలకించి విద్యార్థికారులు, పాఠశాలలలో మతబోధ చేయరాదని కాసింపియున్నాడు.

1890 న సంవత్సరమున జపానుదేశముల నైతిక దేశభక్తి విషయక బోధనములన్నియు చక్రవర్తి ఆజ్ఞ ననుసరించి యొక కొలపకమునై చిత్రింపబడి యున్నవి. వాని నీక్రింద బొందుపఱచుచున్నాము:—

"మన సామ్రాజ్య సంస్థాపకుడు, ఆతని పూర్వులును, బలరుగు పునాదులనై శాశ్వతరుగు దేశీయ సౌధమును నిర్మించి, మిగుల వచూరుస్వయికోడను, సామక్రొశముతోడను, పరిపాలన మొనర్చుచున్నాడు."

"వ్యవసాయములందును రాజభక్తితోడను, విశ్రమత్యముతోడను, కృషి జేయుటచే దోహదమువారి మన్ననల కర్తయు. ఈ పద్ధతులనిదనే మా విద్యావిధానములు నెలకొల్పుబడినవి.

"కావున, నో జపాను! మీ తల్లిదండ్రులను భక్తితో నేవించుచు, మీ సోదరుల ప్రేమతో తిలకించుచు, ప్రజల నెల్లఱు దశతోచూచుచు, మీమీ నియమిత కార్యముల చక్కగ నిర్వహించుచు, సాంఘికాభివృద్ధికి పాటుపడుచు, దేశములోని రాజకాననానుభవమున వర్తింపుచు, అననరచుగు నెవల దేశోపశాఖయై వైశ్విక్యములతో పాఠాదుచు,మీచక్రవర్తి హక్కులను కాపాడుమి,నుండవలయును.

"మీ కీర్తిధముగ వర్తించిన యెడల, మీగుణగణములు వృద్ధిగాంచుటయే గాక మాపూర్వుల యశస్సును గూడ సుందరీంచినవార లగుదురు.

"మన పూర్వులు చేసిన యీ ఉపదేశమును ప్రజలందఱును నిరసావహించెదరుగాక!"

ఈ రాజకానము కొన్ని నియమిత దినములందును అన్ని పాఠశాలలలో చదువబడును. అప్పుడు బాలురందఱును చక్రవర్తి పటమునకు వినతియొనర్చి తమ రాజభక్తిని వెల్లడించెదరు.

జపాను దేశీయుల దేశభక్తిని గూర్చి తెలిసికొనవలెను.

తన విద్యార్థులకు, విశ్వమానససౌభ్రాతృభావమును బోధించి సంఘల కొక ఉపాధ్యాయుడు ఉద్యోగమునుండి గాష్ట్రీయ గాకర్చుచు తొలగింపబడినది.

విద్యావిధానములలో నైతికబోధనము ముఖ్యసాన మాక్రిమించి యున్నది. నైతికశిక్షణ మనగా, దేశభక్తి, నీతి, కృషి, ఆలోచ్య శాస్త్రము, మంచి వర్తనము, మున్నగు వానిని గూర్చి బోధించుట యని వీరి ఆభిప్రాయము. ఇచ్చటి దేశభక్తి అంత తీవ్రముగ నుండక, మిగుల సామ్యస్వభావము కలదిగ నుండును. కావున, నిచ్చటి బాలురును జాతీకలును, తమదేశమును పాశ్చాత్యదేశములతో దులభాగునటుల వృద్ధిగావింపవలెననెడి కుతూహలముతో మిగుల పాటుపడుచుండురు.

ఇచ్చట పఠింపబడుచున్నకముల నెల్లఱును మిగులకీర్తిం చెదరు. నైతికవిషయపుస్తకములు, జపానుదేశ చరిత్రము, భూగోళశాస్త్రము, మున్నగు గ్రంథములను విద్యార్థులు వారే విభజించెదరు. ఇందుములమున ఈ విషయములలో దేశీయపద్ధతులమీదనే విద్యాభ్యాసము చేయవలయు ననియు, విదేశీయ సంపర్క మనిష్టదాయకమనియు ప్రభుత్వమువారు గ్రహించినట్లు సువ్యక్తమగుచున్నది.

ఈ విషయమునుగూర్చి హిందుదేశవిద్యార్థి కారి యిట్లు వ్రాసియున్నాడు:—"బాలురు, తమ నైతికపాఠములను మిగుల శ్రద్ధతోడ నింజీరవద్ద నెల్లప్పుడును చదువుచునే యుండురు. ఈ పుస్తకములలో చిత్రపటములు మిగుల రమ్యముగా నుండి, బాలుర మనముల నాకర్షిం చుచుండును.

ఇచ్చట మొదటిపాఠకమునుండి కొన్ని పాఠములను ఉదాహరణములుగ చూపుచున్నాము:—తల్లి, తండ్రి (ఆనాధ బాలుని పటము. ఇందుచే తల్లిదండ్రులుండుటవలన సౌఖ్యము కలదనియు అందుచే వారికి కృతజ్ఞులుగ నుండవలెననియు తెలిసికొనవలెనని తాత్పర్యము) నీవు, నీ ఉపాధ్యాయుడు, పరిశుభ్రత. మర్యాద (బహుళులో నొక చిన్నవాడు తానమ్మచున్న వస్త్రములోని లోపములను చూపుచుండుపటము.) ఉదయభానుని పటముతోనున్న పతాకము. చక్రవర్తి ద్వైర్యము (కొందరు సైనికులు నకుదురుండుట. గాయము నొందినను, బాకావాడు బాకాచూచుచుండుపటము.) కొన్ని చిన్నపడనలు నెద్ద కొటను ముట్టిడించుచుండుట.

తైవమహాసభ

సంస్కృతభాష లేక మాణిగవిద్య నభ్యసించు నట్టి గాని వేదాధ్యయనము చేయునట్టి గాని తైవ బ్రాహ్మణ బీదబాలురు తైవ సభవలన ద్రవ్యసహాయమును పొందగోచనవల జూలై 15 న తేది లోపలను కార్యదర్శులలో నొకరికిగాని కోశాధిపతికిగాని దరఖాస్తులను పంపుకొన వలయును.

కొంపల్లి కోటిలింగము

కా. నానేర్వరరావు

కార్యదర్శులు

వేలము.

వారంగోజులు కంటిన్యూగా యీ దిగువ నిరాస్తి కాకినాడనకుకొప్పుగో నడవపట్టి యస్త్రేటు బాపతు, సోలేకుగ్రు శినారు మల్లంకోటలో, శ్రీ రాచా బొల్లాప్రగడి వెంకటలక్ష్మమ్మగారి సఖిం నుతు యు. 166 ము దంపసాగుభూమి సాలు 1-కి రాబడి రు 1850 నడు 250 రు. కిమ్మతు గల రెండు గరిసెలు ధాన్యం.

మొత్తం రు. 2100

400

ఫేషన్లు 1700 గాక నిఖరఆదాయం.

నకఖండము ఒకేరహితు

చట్టపల్లె నూర్య ప్రకాశరావు ముక్తియార్.

కమలామణిలేఖలు

వెల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [వి. పి. ద్వారా తెలి]

ప్రతులు వి. పి. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0.

వెల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [వి. పి. ద్వారా 12 అ]

ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలములోనే వెలువడగలదు. ఈలోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్టు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిమంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. నమలిన కొలది బయలుపడనట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును నెమ్మదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్తరపడచుండుట నిస్సంశయము. అంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి న్లాభించిన యీ లేఖలవలన యానందమును ఆంధ్రలోకముం దెల్లడల వ్యాపింపజేయుట మహాపకారము గావున, ఈక్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా—

ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని వి. పి. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానముగా

పంపుచున్నాము. మఱియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి నైతము భరించి బంగిద్వారా పంపుచున్నాము.

పూర్వగుచ్ఛమును వి. పి. గా పంపుమన్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్రొరియా డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
విన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 0.8-0
మనజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు
జూపబడినది. ఆందరును జదివి తీరవలయును.
వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి ప్రత్యేకము,
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము.
7, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ వేలించినయెడల ఆట్టి దుఃఖము లొలగి విశేష బల శీఘ్రసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుభ్రష్టికలుగును, స్వస్థుస్థితియు మానుగు, ధాతు పు మూత్రములో కలిసిపోవుట మానుగు, నీరచురుకు మానుగు, బహుమూత్రవ్యాధి మానుగు, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కని పలవెన్నడన మగును. సాలా మిసిరిఅనాది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూత్, కాండవార్ శత్రువులలో వైరగుచ్చును. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా ప్రియమైన వనదేశపు 4 గురు మనఃస్థుల బలము ఆజీవమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను వేలించి వంచి బలము పొందుటకై గొప్ప పండులలో వేల్పు తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపుత్రిక పార్శ్వలతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోజ్, బెంగుళూరు సిటీ.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐపోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

జనమనభ్రాతృ రక్తములన జనించుబాడ్డములకు కీటుముగుటి వుండు. భుజువులను, మచ్చలను గుణిహులను పుట్టిని, పాతబొట్టలను అన్ని విధములవలన గజగు చర్మకోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తకుభ్ర కాంక్షి (23)

అపాపిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యతచ్చినను అన్ని విధములైన రోషములను బోగొట్టును. కీటుమునందలి పాదరసకోమములను, ముబుద్ధకలును కాశానందంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమాను. అభ్రాతృమను. శరీరాలోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు పండుటకు 4 డబ్బాలు బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రొత్తెబరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఏక భాషావిప్ర శంస

ఇది తెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది ప్రయుక్త కట్టమంచి. రామలింగారెడ్డి గారిచే
గ్రాహించినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయశాషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ట

రక్తమును సుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్షా

ఆయుర్వేద యాషధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్మణ్యులు
మంజుష్టాదులు; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుక్తుకము యినా
ముగా పోష్టుచార్జియు మేమేభరించి పంపుచున్నాము.
వెంటనేవాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అశంకనిగ్రహ శాస్త్రభాషాం 156, బ్రాడ్వే మద్రాసు.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చగల
సమర్థులకు 100-0.00 యినాం
గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము
తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

రిజిస్టర్డ్ (నమృకమైన మందు) రిజిస్టర్డ్

తామమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, చచ్చలకు, పాడలకు సిద్ధాషధము.
ఇది శ్రీకృష్ణాగ్ర చంద్రారెడ్డిగారు (జమీందారు,
శివదవోలు) వైరా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు
ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోనికి రాబడినది. ఇది
యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమూత్రము నయినను
జీర్ణించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రావ
బాణమువలె ఖండించి యానందములగా జేయును.

1 రకం 100 మౌత్రలు 10-0-0

2 రకం 100 మౌత్రలు 4-0-0

సగము బుడ్లున్న ఇళ్ళబడును.

యన్ వి. యన్. రాజు అండు సన్

(778) లక్ష్మీనరసాపురం అపర్తి సొమ్ము, గోదావరి జిల్లా.

SHAKESPEARE'S.

As You Like It For Telugu Stage.

చారుమతీ పరిణయ నాటకము.

జగత్ప్రసిద్ధుడు శాకియాస సమానుడు నగు మేక్
స్పియరు మహా కవిచే రచియింపబడిన "ఏజ్ యులైక్ యిట్"
అను నాటక రాజమున కిది ఆంధ్రీకరణము. ఇందలి అభ్యుద్యుత
మగు కథ. ఇంపులు గులుకు వర్ణనలు, మృదుచుధుర సంభా
షణలు, భావగర్భితంబులగు శృంగారచేష్టలు, కడుపుబ్బ నవ్వు
పుట్టించు హాస్యము నెల్లర నానందమున ముంచివేయును.
వెల రు 0-12-0.

గోపాలకృష్ణ గోకలే చరిత్ర.

స్వార్థత్యాగియై, అఖిల భారతీయుల యభివృద్ధికై
పాటుపడి, అనేకములగు లాభములను మనకు గడించి యిచ్చిన
తేజోమంతుని జీవిత రసామృత మిందు తాండవ మాడు
చున్నది. రు 0-4-0.

భారతీవే హవుస్, ఏలూరు.